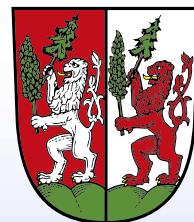

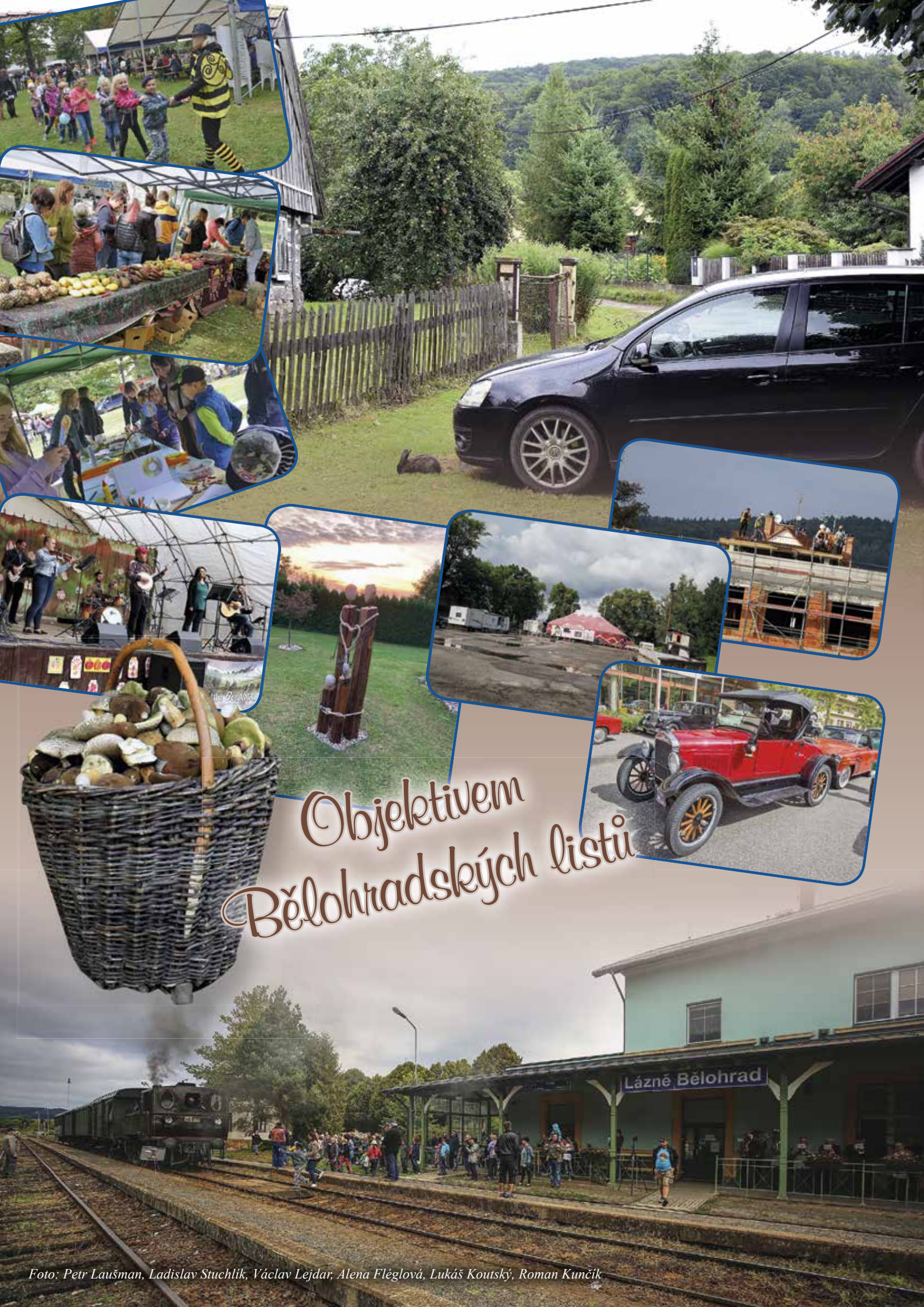
Bělohradské listy

Vydáno 22. 10. 2021 • Ročník XXI • Cena 16 Kč

5 / 2021

Objektivem Běláhradských listů

Miluju tě aneb úskali vyznání lásky na dálku

Znáte to, vyznání lásky je ryze soukromá věc a nedochází k němu každý den. Možná s výjimkou hodně raného mládí nebo přehnaně romantických filmů. V těch se naopak vyznáním nešetří. Ale do běžného života to jaksi nepatří. Navíc v manželství, které trvá už desítky let, by každodenní opakování věty „miluju tě“ nutně vedlo k naprostému vyčerpání obsahu. A nejspíš i ke znechucení. V dlouholetých manželstvích se vyznání pronášejí spíše při slavnostních příležitostech, jako jsou narozeniny a výročí svatby, nebo při událostech zcela výjimečných. Také se už většinou neříká „miluju tě“, což po pětadvaceti letech působí trochu pateticky, ale používá se mnohem prostší „mám tě rád“.

Vyznání také není tématem, o němž by se běžně v rodině diskutovalo. Ale občas i na to dojde. Stalo se to i nám při sledování nějakého filmu. I když – sledování je zbytečně silný výraz. Prostě jsme měli puštěnou televizi. Většinou funguje jen jako kulisa, tedy pokud nedávají nějaký dokument z války. Ten devadesát procent chlapů sleduje s takovou pozorností, jako by tu blbost viděli poprvé v životě. Devadesát procent manželek to upřímně nesnáší a vůbec nechápe, proč na to ten jejich pořád zírá. To jen na okraj.

Ten den nedávali nic z války, takže můj muž přepínal programy (což je, jak každý ví, na zabítí), až došel k nějakému filmu, kde si obstarožní manželé zrovna vyznávali lásku.

„No vidíš,“ pronesl vyčítavě, „to už jsi mi pěkně dlouho neřekla.“

„Co?“

„Že mě miluješ.“

Obrátila jsem oči v sloup. „To ti snad nemusím říkat.“

„Jak to, že ne?“

Měla jsem chuť říct, že důkazem lásky je už to, že jsem ho v uplynulých pětadvaceti letech nezabila. I když vynechám přepínání televize, důvodů by ještě bylo! Jéje. Jako když (každoročně) pokosil zahradu a přišel mi oznámit, že tentokrát vynechal právě vyrašené lilie a pivoňky. „Tak aby ses zase nevztékala jako minule.“

Když jsem se šla podívat, zjistila jsem, že lilie a pivoňky opět padly za vlast, místo nich byl o kousek dál pečlivě vynechaný ostrůvek nějaké lebedy. No nezabili byste ho?

Naštěstí manžel v té chvíli našel stanicí, kde se bombardovalo, a tak mě ušetřil nutnosti odpovídat.

Ale v hlavě mi to přece jen uvázlo, a když jsem o čtrnáct dní později vyjela s naší ženskou skupinou jógy autobusem do Itálie, vzpomněla jsem si na to. Napadlo mě, že mu udělám radost. Jen tak mezi námi, nejlepší nápad to tedy nebyl. Určitě ne při telefonování s nahluchlým manželem, navíc z autobusu, který se právě začal drápat vzhůru serpentínami. Ale zkusila jsem to.

„Miluju tě,“ řekla jsem na konci hovoru místo obvyklého „ahoj“.

„Cože?“

„Miluju tě.“

„Já tě neslyším. Co říkáš?“

Trochu jsem přidala na hlas. „Miluju tě.“

Motor autobusu přidal taky.

„Co jsi to říkala?“

„Že tě miluju!“

„Stejně tě neslyším.“

Dala jsem si mobil přímo před pusou a snažila se lépe artikulovat. „Mí-lu-ju tě“

„Pořád neslyším.“

„MILUJU TĚ!“ To už jsem skoro křičela a byla jsem tak vytočená, že jsem si vůbec nevšimla, jak hovor kolem utichá a všichni špicují uši.

„Cože?“

„Do prdele, miluju tě!“ zařvala jsem.

Teprve teď jsem si uvědomila, že autobus zdolal serpentínu, motor přestal kvílet a všichni kolem se válejí směchy.

„Přestaň konečně mumlat,“ slyšela jsem z mobilu manželův našťvaný hlas. „Já pořád nevím, co říkáš.“

„Zato už to ví celej autobus!“ zaječela jsem a praštila mobilem na protější sedačku. Trásl se mi ruce a pot se ze mě jen lil. Byla jsem si jistá, že pokračovat ještě půl minuty, ranila by mě mrtvice. Do této chvíle mě nenapadlo, jak může být vyznání lásky náročné a stresující. Příště mu zkusím udělat radost něčím jiným. Třeba svíčkou.

V naší partě se pak stalo zvykem, že ve chvílích, kdy se nás zmocňovala „blbá nálada“, někdo navrhl: „Co kdyby zase Hanka zavolala manželovi a vyznala mu lásku?“

V tu ránu bylo po blbě náladě. Ani po šesti letech na to nikdo z autobusu nezapomněl.

Hana Marie Körnerová

Redakce Bělohradských listů se omlouvá paní Haně Marii Körnerové. Její fejeton v BL 4/2021 nebyl otištěn celý.

MUDr. Milena Černá

Jaroslav Rubín – rybář

Šárovcová Lhota – založení a historie obce

Trdlicova vila

Volejbalová tahouni

Další číslo vyjde: 17. 12. 2021

Fotografie na obálce:

- 01 Záchranářský vrtulník v Lázeňské Petr Laušman
- 24 Skauti plují na Pardoubku Ladislav Stuchlík

BĚLOHRADSKÉ LISTY – Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špúr, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

Kdo je autorem dvou nových soch v Lázních Bělohradě?

Jistě jste si všimli, že ve veřejném prostoru města Lázní Bělohradu se objevila dvě nová sochařská díla. Během roku 2020 nebylo příliš možností sochy náležitě veřejnosti představit. Tento nedostatek jsme se rozhodli napravit v článku, který je i formou poděkování za pomoc a podporu, kterých se sochařskému umění v Bělohradě dostalo.

Plastika nejnovější se jmenuje „**Musím si to rozmyslet**“. Představuje stylizovanou postavu člověka v myslitelské póze, jen místo hlavy má obrazovku. Celková stylizace postavy pak svou hranatostí připomíná robota. Jedná se o komentář k současné situaci v oboru myšlení a její podoba i název myslím dokonale vystihují myšlenku, kterou chtěl autor vyjádřit v závislosti našeho myšlení na formativním vlivu různých obrazovek. Socha byla symbolicky osazena na trávníku před základní školou, kde aktivně doplňuje architektonické řešení vstupu na školní pozemek. Plastika je vytvořena do pískovce z blízkého lomu v Podhorním Újezdě, její sokl je pak z místního kamenolomu Javorka v Horní Nové Vsi. Autor sochy je zavedený a zkušený kamenosochař **Jan Škubal z Hořic**. Plastika vznikla v roce 2015 na sympoziu Heaven v Českém ráji, a to se zadaným tématem „Vzhůru ke hvězdám“. Po pět výstavních sezón byla v zápůjčce Kamenické huti Chodovice (vystavována byla například i na nedalekém hradu Pecka). V průběhu roku 2020 se autor

a instituce huti dohodli na jejím darování pro trvalé veřejné umístění. Mezi několika možnostmi byla nakonec zvolena Základní škola Lázně Bělohrad jako optimální řešení. Na tomto místě patří poděkovat panu řediteli Jaroslavu Jiráskovi za vstřícný přístup, citlivé umístění i bezproblémový průběh přípravných prací. Poděkování patří také p. Viktorínovi za zkušenou realizaci základu pro sochu a p. Ing. Žočkovi za darování soklového kamene, včetně jeho opracování. Kamenická huť společně s autorem následně bezplatně dodali transport a osazení plastiky na místo.

„Tato plastika je darem sochařů základní školy, aby obohatila její prostor a vyzývala k zamyšlení. Přestože se jedná o současné umění, své sdělení nijak nezakrývá abstrakcí, naopak je velmi sdělná a pochopitelná každému. Doufáme, že její umístění ve veřejném prostoru toto sdělení otevře všem občanům města i přespolním návštěvníkům,“ říká o plastice Vít Ryška, mistr Kamenické huti Chodovice, který plastiku přijel osadit.

Druhou novou sochou, kterou můžete v Bělohradě zahlédnout, je busta s názvem „**Svatá Lucie ze Slunce**“. Představuje silně stylizovanou ženskou bustu s absolutně pozitivním výrazem. Celková primitivně naturalistická stylizace je podtržena hrubým přírodním podstavcem a stylem realizace nápisového zrcadla. Mezi různými možnostmi jejího umístění v městském prostoru byl pro sochu vybrán parčík s fontánou u náměstí, blízko lávky přes Javorku. Socha je zde umístěna jako oživení odpočinkového místa a zpestření blízké cesty kamene. Plastika byla vytvořena z hořického pískovce, podstavec s nápisem je realizován do pískovce z nepříliš vzdáleného lomu Láňov-Dubenc, který je charakteristický svým divokým fládrem a množstvím zkamenělin. Sokl je realizován do pískovce z podkrkonošské lokality Vyhnanov. Autorem plastiky je mladý kamenosochař **Adam Rosa**. Cílem autora bylo vytvořit alegorii pozitivní bytosti nabitě sluneční energií. Pro autora je charakteristický primitivistní přístup k umění, tvorba ženských idolů a ikon a silně naturalistický obsah jeho děl. Kurátorská plastika ze sympoza Zvířetník byla pořízena pro obohacení uměleckého fondu Bělohradu, její osazení dodala Kamenická huť Chodovice ve spolupráci s autorem. Chtěli bychom touto cestou poděkovat za bezproblémovou spolupráci s TS Lázně Bělohrad, jejichž pracovníci vypomohli s transportem, s přesuny hmot a s manipulací díla i soklu.

„Je mi ctí dostat příležitost prezentovat vlastní dílo na veřejnosti v Lázních Bělohra-

dě, protože jsem s Podkrkonoším nerozlučně spjat. Při tvorbě velmi rád čerpám z lidových či primitivních vzorů, které stylizuji do podoby novodobých ženských model, idolů či ikon. Každá z těchto figurálních stylizací má také svoji základní náladu, svůj výraz. Jsem rád, že moje doposud nejpozitivněji naladěná socha může být vystavena právě ve zdejším malebném prostředí a obohatit tak místo o příjemnou hřejivou náladu,“ řekl o soše její autor Adam Rosa při účasti na jejím osazování.

Co ještě k novým sochám v Bělohradě dodat? Doufáme, že současné umění si k vám najde cestu, ať už bude stimulovat tiché zamyšlení, nebo provokovat hlasitou diskusi. Nové plastiky obohatily veřejný prostor Bělohradu o další kulturní prvky s trvalou hodnotou a v návaznosti na zdejší tradici. A město Lázně Bělohrad přispělo k utužení kamenosochařství jako živé formy současného výtvarného umění. Děkujeme!

Kolektiv Kamenické huti Chodovice,

foto: Ladislav Stuchlík

Kdy proběhne připravovaná rekonstrukce silnice III. třídy Lázně Bělohrad – Láňy – Valdov – Heřmanice?

Na rekonstrukci silnice III/28425 včetně mostů v úseku Lázně Bělohrad – Heřmanice byla zpracována v roce 2016 projektová dokumentace, ale doposud nejsou vyřešeny majetkoprávní zábery na této trase, a proto není stavební povolení. Jedná se o úsek silnice v km 1,331–8,699 v délce 7,4 km. Předpoklad investičních nákladů je kolem 130 mil. Kč. Jedná se o méně významnou komunikaci, snahou kraje je přednostně rekonstruovat hlavní páteřní komunikace (především komunikace II. třídy). Předpokládáme, že stavba by mohla být zahájena prvním úsekem v roce 2024.

Ing. Jiří Koutník, technicko-obchodní náměstek,

Údržba silnic Královéhradeckého kraje, a. s.

Starosta odpovídá

Nebudete opravovat silnici kolem Depragu a zámku? Je samá díra a opravu by si už zasloužila! Alespoň že jste zabetonovali největší díry kolem bývalé lesní správy!

Tato silnice II/501 ve směru od Jičina na Hořice je silnicí II. třídy a je v majetku Královéhradeckého kraje a ve správě příspěvkové organizace Správa silnic Královéhradeckého kraje. Město tedy tuto silnici nevlastní a ani ji nemůže opravovat. Údržba silnic Královéhradeckého kraje, a. s., zahájila před několika lety projekční práce na rekonstrukci této silnice v Lázních Bělohradě od železničního přejezdu ve směru na Jičín až na Dolní Novou Ves k napojení na nově opravený úsek této silnice za firmou V-Garden ve směru na Hořice. Na základě toho oslovilo město projekční kancelář, která projektuje pro kraj rekonstrukci silnice, a ta městu připravuje projekt výstavby chodníku od bývalé Milety (dnes Amadea) k vjezdu do firmy Freudenberg. Výstavba chodníku je spojena s přeložkou vodovodního řadu, který vede v trase chodníku, a s výstavbou autobusové zastávky ve směru od Hořic nedaleko vjezdu do firmy Freudenberg. Zde bych chtěl poděkovat majiteli pozemku, kde bude autobusová zastávka, za vstřícný přístup k naší žádosti o odkup pozemku.

O tom, kdy dojde k rekonstrukci této silnice, bude rozhodovat Královéhradecký kraj. Zatím je předpoklad rekonstrukce úseku od konce Kotykovy aleje k teletníku u odbočky na Svatojanský Újezd v roce 2023 a průjezdního úseku Bělohradem ve dvou etapách v letech 2024 a 2025. Co se týče opravy silnice u bytového domu firmy Devecia (bývalá lesní správa), tak ji na základě našich urgencí provedla během léta právě Údržba silnic Královéhradeckého kraje, a. s.

Je pravda, že ve městě nastoupí nová zubařka?

S paní zubařkou jednáme už od zimy o možnostech otevření zubařské ordinace v Lázních Bělohradě. Paní doktorka se do našeho města před nedávnem přistěhovala a v Lázních Bělohradě by chtěla mít stomatologickou ambulanci. Má pětiletou praxi ve stomatologické ambulanci v Hradci Králové a v současné

době odchází na mateřskou dovolenou. V jejím průběhu chce otevřít ambulanci v Lázních Bělohradě. Přeji jí tímto hodně zdraví a určitě se i jménem občanů na její příchod těšíme!

Jak to bude dále s parkováním na náměstí? Nebudete ho nějak omezovat, třeba za něj vybírat?

Způsob parkování na náměstí bude do budoucna nutné řešit. Málokteré město naší velikosti si může dovolit, aby na náměstí byla dlouhodobě „odstavena“ auta, s nimiž jejich majitelé téměř nejezdí. Při uzavírání horní části náměstí kvůli její rekonstrukci jsme třeba zjistili, že zde stojí několik aut dva měsíce bez pohybu. Podobně je to vidět i v zimě, kdy některá auta na náměstí jsou celou zimu pokryta sněhem.

Při projektování rekonstrukce severní části náměstí jsme byli při jednáních s příslušnými orgány jednoznačně vyrozuměni, že na většině náměstí K. V. Raise není možné kolmé stání k chodníku a vycouvávání nebo vyjíždění do silnice II. třídy, která prochází náměstím. Sám někdy trnu hrůzou, když sleduji řidiče, jak se marně snaží vycouvat do silnice. Proto v severní části náměstí budou od řeznictví Rabbit až po železářství Karlových pouze podélná stání u silnice II. třídy a dále směrem na sever kolmá stání s nájездem a výjezdem od chodníku po pravé straně náměstí. Do silnice z nich nebude možné vyjíždět. Přesto v horní části náměstí a u nové budovy městského úřadu bude nově celkem 37 parkovacích míst.

Domnívám se, že po rekonstrukci severní části náměstí by měla následovat i rekonstrukce jižní části náměstí. S tím bude spojena také úprava parkování tak, že budou povolena buď šikmá (ve spodní části náměstí od lékárny k parčíku), nebo pouze podélná parkovací stání. A vrátím se na začátek – k řešení způsobu parkování. Myslím, že varianty jsou dvě. Buď zpoplatnění parkování, nebo časový limit, po který je možné parkovat s použitím parkovacích hodin bezplatně. S tímto řešením je ale spojeno omezení a kontrola parkování v dalších částech města, především v postranních ulicích, kam by se auta z náměstí přesunula. Nedávno jsem se stavil u starosty v Lednici, kde problémy s parkováním v okolí zámku vyřešili zákazem vjezdu do vedlejších ulic s výjimkou rezidentů, ubytovaných a dopravní obsluhy. Toto se v Bě-

lohradě nabízí třeba ve vnitřním lázeňském území. Další možností je zjednosměrnění ulic nebo vybudování tzv. „výhyben“.

Někdy slyším názor, že bychom měli někam (např. k vlakovému nádraží) přemístit autobusové nádraží a místo něho vytvořit další parkovací místa. Toto řešení by mělo své plusy (zvýšení počtu parkovacích míst v centru města) i minusy (zhoršení komfortu pro občany, kteří využívají autobusovou dopravu, možné omezení počtu autobusových spojů ze strany kraje).

Chtěl bych upozornit, že v odpovědi jsem uvedl pouze své úvahy. Rada ani zastupitelstvo města záležitost parkování na náměstí K. V. Raise zatím neřešily.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **22. září v aule Základní školy K. V. Raise**. Po zprávách kontrolního a finančního výboru a zprávě z jednání rady města zvolili zastupitelé novým členem finančního výboru Ondřeje Trávníka za rezignujícího Vojtěcha Lámrá. Poté schválili prodej bytové jednotky Harantova č. 26/3, pozemků p. č. 34/23 a 34/26 v k. ú. Hřidelec a p. č. 1263/65 a 31/12 v k. ú. Horní Nová Ves, neschválili zveřejnění záměru prodeje pozemků p. č. 66 v k. ú. Horní Nová Ves, p. č. 44/31 a částí p. p. č. 278, 32/12 a 44/27 v k. ú. Dolní Nová Ves, neschválili prodej pozemku p. č. 11/19 a částí p. p. č. 11/2 v k. ú. Dolní Nová Ves a schválili změnu termínu zahájení stavby na pozemku p. č. 139/25 v k. ú. Brtev. Dále vzali na vědomí rozpočtová opatření č. 8/2021 a 9/2021 a schválili rozpočtové opatření č. 10/2021, schválili obecné závazné vyhlášky města č. 2/2021 – školský obvod mateřské školy a č. 3/2021 – školský obvod základní školy, schválili také mimořádnou odměnu členovi zastupitelstva města a vyslovili souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi městem a členem zastupitelstva. V diskusi se jednalo především o závadách ve fotbalových kabinách a o stavbě nového městského úřadu a rekonstrukci části náměstí.

Pavel Šubr

MUDr. Milena Černá

Teplo sálající z kachlových kamen. Koncert Českého rozhlasu Vltava hrající z malého rádia v koutě světnice. Kniha rozložená na stole. Vůně z kuchyně. Přijetí a úsměv pro každého, kdo chaloupku na Třetí straně navštívil. „Víš, pořád je co poznávat a mě to baví,“ říkala Milenka při mých návštěvách a já s pokorou a úžasem sledoval, jak vypadá opravdu komplexně vzdělaný člověk od znalosti německé a ruské literatury v originále přes historii, přírodovědu, hudbu, filozofii až po výtvarné umění.

Ve středu 15. září 2021 ve 13.10 hodin v nemocnici Pod Petřínem v Praze MUDr. Milena Černá zemřela. Ačkoliv trvalým bydlíštěm v Praze, srdcem naše sousedka, spoluobčanka, bělohorská patriotka a milovnice našeho městečka a okolí. Potkávali jsme se s ní od roku 2000, kdy se svým manželem Yehoshuou zakoupila chaloupku na Třetí straně. Její přání bylo spočívat na hřbitově v Bělohradě. S odchodem této vzácné ženy odešlo z tohoto světa kus dobra, lásky a lidskosti.

Milena Černá byla veřejně známá jako ředitelka a později předsedkyně správní rady Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, pracovala ale také pro organizaci Rozkoš bez rizika, která pomáhá ženám zapojeným v sexbyznysu v ochraně proti šíření pohlavních chorob, a zároveň byla předsedkyní české pobočky Evropské sítě proti chudobě. Před rokem 1989 působila v československém disentu, byla přítelkyní Olgy a Václava Havlových a proslula přezdívkou „lékařka chartistů“. V roce 1989 prožila klinickou smrt a možná i tento moment ji přivedl k poznání, že její úlohou je pomáhat slabým a bezmocným. Byla jednou ze zakladatelek Výboru dobré vůle v roce 1992 a pomáhání druhým se stalo jejím posláním, štěstím, tím, co ji naplňovalo. My Bělohradští jsme ji znali jako skromnou, vždy vkusně upravenou, kultivovanou, na nic si nehrající ženu. Aktivně se zapojovala do veřejného života v našem městě, s jejím jménem je spojena křížová cesta na Byšičkách, socha svaté Anežky a strom Olgy Havlové u lázní, varhany v kostele Všech svatých. Podporovala základní školu, byla spoluzakladatelkou Spolku Frič, sledovala veřejné dění a účastnila se společenských událostí v našem městě.

Vzpomínám si, jak v pořadu GEN s jejím medailonkem je scéna, kdy stojí někde uprostřed Prahy s bezdomovcem a prohlíží si kalendář s fotografiemi lidí bez domova. Fotografie ukazuje do kamery a s nepopsatelně hrdým a šťastným úsměvem říká: „Tohle jsou ti moji lidé. Za ně já bojuju.“ V boji za slabé viděla svůj životní úděl a za „své lidi“ se vždy postavila. Pomáhání ji naplňovalo a dávalo jejímu životu smysl.

Milenka měla svůj smysl pro humor, patřičný životní nadhled, ráda se smála. V úvodu ke své samizdatové knize Z dějin Vlastivědného kroužku aneb České realie na přelomu tisíciletí pobaveně napsala: „Členové vlastivědného kroužku se řídí třemi zásadami. Neprovokovat. Zbytečně na sebe neupozorňovat. Vždy a ve všem poslouchat Milenku.“

Je těžké smířit se s odchodem laskavého člověka, kterého jsme 21 let potkávali v našem městě. Zkusme při vzpomínce na paní doktorku Černou přemýšlet o dobru a smyslu života. Sama se několikrát vyjádřila, že svůj život měla naplněný. Budiž nám v hledání našich životních hodnot vzorem.

Jaroslav Jirásko, foto: Alena Fléglová, Petr Laušman, Václav Lejdar

Markéta Přibyllová:
Duše

*Kým jsi, čím jsi
Duše čistá, laskavá
Co tolik dobra rozdává
Poznala jsi trápení
Odolala mámení
Lásku všem jsi chtěla dát
Jen nauč se i brát
Jsi bytost krásná, ryzí
Ať smutek Tvůj už navždy zmizí
Přijmi pomoc nabízenou
Radost má stát se Tvojí cenou
Jsi dobrou vilou
Na rozkvetlých lukách tančící
Jsi holubící bílou
Po blankytném nebi letící
Pevná náruč nechť Tě konejší
Radost, štěstí Tvoje srdce utěší*

SYMPOZIUM FIGURÁLNÍHO SOCHAŘSTVÍ

Naše chuť

Od 20. srpna do 5. září se v prostoru kamenolomu Javorka odehrál ojedinělý svátek kamenosochařské tvorby. Do Lázní Bělohradu – Horní Nové Vsi přijelo pět sochařů z různých koutů republiky a ze zahraničí, aby zde vytvářeli svá díla, figurální alegorie známých a tradičních podkrkonošských pochoutek a pokrmů. Pod vedením kurátorů z Kamenické huti Chodovice na místě vznikl soubor pěti skulptur. Areál byl veřejnosti otevřen od 23. srpna a vernisáž proběhla v sobotu 4. září. Sochy budou vystaveny v prostoru kamenolomu až do konce října. Na místě bylo možné navštívit ojedinělé prostředí kamenolomu na pískovec, zhlédnout sochařskou práci nebo zakoupit drobná díla jednotlivých umělců. Krom ukázek ručního kamenického řemesla nastala možnost zhlédnout i tvorbu kamenářskou a brusičskou. V průběhu sympozia se v lomu odehrávala umělecká vystoupení a setkání odborníků.

„Rozhodli jsme se uspořádat toto sympozium, abychom načali dialog mezi tradicí a současností. Umělecký svět považuje kámen za málem mrtvé médium, pokud má v tomto směru nastat obrát a oživení této ojedinělé tradice, je jasné, že musíme začít v Podkrkonoší. Zdejší region na kámen a řemeslnou tradici nikdy nezanevřel a považuje si je jako součásti kulturní identity. Ostatní regiony zase znají z Podkrkonoší především slavné osobnosti a slavné pokrmy. Při práci na umělecké koncepci tedy vyplynulo toto přirozené spojení tradiční práce a tradičního jídla jako ideální příležitost pro vyjádření se k tématu tradice současnou uměleckou formou.“

(kurátor sympozia Bc. Adam Rosa)

„Symposium je příležitostí pro tvorbu. Jsme rádi, že se na naši výzvu sešlo tolik krásných projektů, ze kterých jsme vybrali pět kvalitních sochařů. Někteří přijedou z daleka, jiní to sem mají přes kopeček, všichni jsme se ale rozhodli svou tvorbou podpořit podkrkonošskou kulturu a obohatit veřejný prostor o nové plastiky. Velkou oporou této snaze je p. Ing. Žoček z kamenolomu Javorka a město Lázně Bělohrad. Doufáme, že se nám po vzniku soch podaří vytvořit ještě širší spolupráci s dalšími obcemi a subjekty a sochy ozdobí zdejší kraj na trvalo.“

(umělecký hostitel a kamenosochař

Vít Ryška)

Nezbývá než dodat, že se těšíme na vaši návštěvu, a s heslem „Sejdeme se v Javorce“ posíláme pozdravy všem příznivcům kamenosochařství, podkrkonošských tradic a kultury.

Pro skupiny zájemců je možné poskytnout komentovanou prohlídku o historii a současnosti těžby i o kamenické a kamenosochařské tradici.

Adam Rosa,

foto: Ladislav Stuchlík

Zajímavá díla jsou k vidění i v zahradní galerii Jiřího Sehnala, kterou autor představuje na videu natočeného u příležitosti vydání jeho nové knihy. Reportáž je možné shlédnout na webu města nebo přímo na www.nasetelevize.cz

JAROSLAV RUBÍN

Na titulní stránce Bělohradských listů číslo 3/2021 se objevila fotka rybáře Jaroslava Rubína s kapitálním sumcem uloveným v roce 2020. Vzhledem k tomu, že Jaroslav Rubín bydlí v Dolní Nové Vsi, nebylo nic nesnadného zajet k němu a udělat s ním rozhovor.

Pane Rubíne, jak jste se dostal k rybařině?

Já pocházím z Obory, což je za Ostroměř. Vyrůstal jsem u Javorky a ta je tam úplně jiná než v Bělohradě. Tady je to potok, pstruhová voda a u Obory je to už řeka, to znamená kapr, štika, plotice a tak dál. K rybaření jsem se dostal se svými kamarády a částečně se svým dědou. Ten sice zemřel, když mně bylo nějakých šest roků, ale přesto v matných vzpomínkách vidím jeho bambusové pruty, háčky a další rybářský cajk. Byl v kraji váženým rybářem, který na Vranově chytil svého největšího sumce. Raritní kousek, který byl větší než děda. Tenkrát se takové kapitální kousky nepouštěly, ale normálně se snědly. Tehdy začal můj dětský sen, chytit rybu větší, než jsem já. Přesto že můj otec na rybařinu moc nebyl a vedl mě spíš ke sportu, bylo rybářské semínko zaseto a může za to Javorka a dědův bambusový prut.

Za naší zahradou byl pozemek souseda. Ten měl dřevěné schůdky až k vodě a jednou povídá, podívej, když je voda po schůdek, nasypu do vody trochu šrotu, a ryby připlavou. Klekl jsem na schůdek a nasypal do vody chlebové drobků. Z blízka jsem viděl, jak připluli nejprve hrouzci, pak tlouští a třiceticentimetrové plotice. Nahodil jsem háček s kouskem chleba a vítězoslavně nesl domů plotici. Maminka řekla, tak ji běž zas pustit, a bylo. Škola života.

Jak jsem chodil chytat ryby, samozřejmě bez povolenky, moje pytlácká drzost stoupala. Měl jsem starou školní brašnu, v ní rybářské vybavení a bambusový prut po dědovi. Na „drzo“ jsem chytal pod domem rybářského hospodáře. Přešel jsem na druhou stranu řeky a vidím, jak jde po břehu. Krve by se ve mně nedoželal. Schoval jsem se do křoví a čekal. Našel tašku, sebral ji a odešel. Za dva tři dny jsem šel ze školy a on, se svým nabručeným výrazem, přišel ke mně. Strachy jsem se klepal. Přišel a povídá, zítra se stav pro tašku a já ti dám přihlášku. A tak jsem vstoupil do rybářského spolku a stal se členem.

Kudy vede cesta od klukovského rybaření přes chytání rybků večeri až po dnešní trofejní rybaření?

Zlom nastal ještě než jsem začal stavět v Lázních Bělohradě. Setkal jsem se s vyhlášeným rybářem z Miletína Radkem Dubeneckým. Bylo to v devadesátých letech, chodili jsme na kapry, na velké kapry. V té době sem ze Západu začalo přicházet krmivo Boilies. Vitaminová bomba na bázi ptačího zobu, mléčných výrobků, masových směsí a podobně. Dříve se chytalo třeba na kolínka obalovaná ve strouhance nebo na bramboru. Jezdili jsme k Vojicím na rybník. Timhle Boiliesem jsme tam zakrmili ryby a začali chytat kapry ne padesáti- šedesáticentimetrové, ale sedmdesá-

ti- osmdesáticentimetrové kousky. Člověk se s tím chtěl pochlubit a občas jsem přinesl takový úlovek domů. Až právě Radek Dubenecký mně řekl: Takových kaprů přes sedmdesát centimetrů je v rybníce málo, třeba dvacet. Ale padesáticentimetrových jsou tam stovky. Když si uděláš fotku a zase ho pustíš, může ho chytit někdo další. Vezmi si radši dva kapry na jídlo a tyhle trofejní kousky pouštěj zpět do vody. Začal jsem o tom přemýšlet, zvláště po tom, co jsem si mohl pořídit lepší foťák a kameru a svůj úspěch kvalitně zaznamenat.

Musím říci, že tady v Bělohradě vlastně, mimo rybářské závody, vůbec nechytám. Mám celorepublikovou povolenku a jezdím chytat třeba na Labe a Orlik.

Začal jste lovit ryby trofejní. Chovají se takové ryby stejně jako třeba trofejní jeleni?

Ve stávající době se to tak dělá i s rybami. Nevadí mě to, má to svoje pro i proti. Po revoluci si někteří movitější lidé pořídili rybníky a mají svoje soukromé revíry. Nic proti tomu. Jenže takový majitel soukromého revíru chytí trofejní rybu ve svazové vodě a nepustí ji zpět do téže vody, ale přemístí ji do svého soukromého rybníka. Tam nemá téměř žádná omezení. Může se tam lovit nonstop dvacet čtyři hodin denně v kterémkoli měsíci a to přináší mnohá pozitiva, například v případě dětských rybářských táborů a podobně. Na svazové vodě je doba lovu regulována jak hodinami, tak dobou, ve kterých měsících se může co lovit. V rybářském zákoně je napsáno, že rybář nesmí ryby prodávat ani směňovat a musí respektovat daná pravidla. Jenže někteří jsou schopní velkou rybu prodat, ne za sedmdesát korun za kilo, ale jako trofejní třeba za pět tisíc korun za kus do soukromého revíru.

Většina rybářů, kteří dávají fotky na veřejnost, se snaží udělat záběr tak, aby nebylo vidět, kde ta ryba byla ulovena. Stalo se jednomu mediálně známému rybáři, že na fotce s velkým úlovkem byla v pozadí opatovická elektrárna. Následoval sjezd rybářů z celé republiky na tento malý revír. Hledání místa, kde se daří chytat velké ryby, je z celé rybařiny to nejnáročnější. Když tuto vědomost získáte, máte vyhráno.

Kolik je tady po okolí rybářů kteří, chytají trofejní ryby?

Je jich poměrně dost, ale stejně jako se sport dělí do různých kategorií, tak i lovci ryb se dělí na pstruhaře, kapraře a sumcaře. Když jsem jel s kamarády na Orlík, tak oni si dali pruty na kapra a candáta a já jsem si dal pruty na kapra a na sumce.

Čím více se do chytání velkých ryb ponoříte, tím více vidíte, kolik je postupů. Každý má svoje vlastní techniky, nápady a finty. Někdo používá vábničku, což je taková dřevěná lžička, se kterou se dělají ve vodě bubliny připomínající zvuk, který vydává sumec nasátím vody při lovu ryb. Říká se: tluče sumec.

Já chytám na trhačku, na živou nástrahu. Mám podvodní splávek, kdy návna je u dna a splávek ji nadnáší, prut je na stojáčku a může se ohýbat. Když sumec zabere, začnete s ním pracovat a snažíte se mu zabránit, aby vjel pod břeh, do kořenů a podobně. Prut s navijákem s pletenou šňůrou na 59 kilo, splávek a nástraha – kapr nebo karas. Od splávku je navázán slabý silon ukotvený na protější břeh. Po záběru sumec zabere a silon utrhne. Skočíte na člun a začnete utahovat sumce, což trvá tak deset dvacet minut. Při vytažování ryby do člunu má tak šedesát až osmdesát kilo, ale ve vodě tolik neváží. Chytnete ji za spodní čelist, musíte dát pozor na háček a přetáhnete ji přes boční válec člunu. Jak přední část ryby přehodíte přes okraj člunu, ona mrskne ocasem a do člunu většinou skočí sama. Každý lov sumce kolem dvou metrů je obrovským zážitkem a prakticky pokaždé se něco mimořádného přihodí. Zamotá se vlasce, sumec se zachytí pod kořeny a podobně.

Mým největším úlovkem byl sumec 232 cm. Byl jsem s kamarádem v ukotveném člunu. Byly asi dvě hodiny ráno, když jsme přeskakovali do vedlejšího nafukovacího člunu. Smyčka vlasce se namotala na ocas ryby a posunovala se dolů a já jsem byl přesvědčen, že o úlovek přijdu. Ale povedlo se a ryba byla v lodi. Problém byl, že jsme v noční tmě zabloudili a nemohli najít druhý, ukotvený člun a hledali ho skoro do rána.

Na závěr chci říci, že tento lovecký boom je u nás velmi omezen kvůli naší legislativě. Proto jezdí sumcaři lovit do zahraničí, kde jsou jiné předpisy a možnosti.

Chtěl bych poděkovat všem rybářským partákům, se kterými jsem zažil spoustu úžasných příhod.

Vypravování a zážitků bylo mnoho, došlo i na ukázky vybavení a návnad. Děkuji panu Jaroslavu Rubínovi za poutavé vyprávění a přeji mnoho trofejních úlovků.

Ladislav Stuchlík, foto: archiv Jaroslava Rubína

Šárovcova Lhota

JEJÍ ZALOŽENÍ A NEJSTARŠÍ HISTORIE OBCE, TVRZE A DVORA

ZALOŽENÍ VESNICE ŠÁROVCOVY LHOTY

Tam, kde se dnes nachází Šárovcova Lhota, bylo ještě v **poslední čtvrtině 14. století** území převážně porostlé listnatým lesem kolem meandrujícího toku Javoroky. Tehdy patřilo do vlastnictví starobylého **vlastnického rodu Bořků z Nové Vsi**, kteří se psali podle svého rodiště a bydliště **Nové Vsi** s dnešním názvem Lázně Bělohrad. Tehdy již dlouho existovala sousední ves Svatojanský Újezd, jejíž historie se začala psát v r. 1139, a i ona byla v majetku rodu Bořků.

Šárovcova Lhota – pohled z „Vyšehradu“ k jihovýchodu

VESNICI ZALOŽIL VLADYKA BOŘEK ŠÁROVEC Z NOVÉ VSI

Zakladatel vsi **Bořek Šárovec**, tehdejší vlastník tohoto území, nechal v prvopočátku nad **levým břehem Javoroky**, a to směrem po spádnicí stráně Hoříckého chlumu, rozparcelovat hvozdu a vzniklé souběžné pruhy parcel na základě emfiteutických smluv propůjčil novým, ve vsi usazeným osadníkům. Byli to jistě jeho poddaní, kteří si pod svými parcelami a nad zátupovou čarou nejprve postavili dřevěná obytná a hospodářská stavení, vždyť dřeva měli nazbyt. Zároveň vykloučením lesního porostu, jeho vypalováním a následnou orbou přeměňovali přidělenou lesní půdu na ornou. Protože to byla namáhavá lopota, byla jim vrchností smluvně stanovena „**lehota**“ – lhůta, po kterou byli osvobozeni od placení berně. Lhůta byla i s ohledem k méně hodnotné půdě jistě mnohaletá.

Bylo to dobré místo k životu se zvěří v lese a i s ohledem na řeku plnou ryb, s každoročním tahem lososů a úhořů.

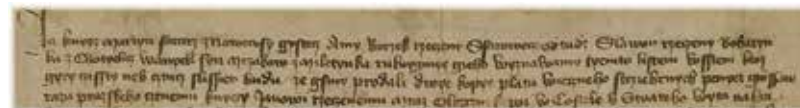
VÝSTAVBA DVORA S TVRZÍ

Až poté co osadníci úrodou ze svých polí a chovem vlastního domácího zvířectva zajistili dostatek obživy svým rodinám, v rámci svých

robotních povinností vyklučili i protější, **pravý břeh Javoroky** a i zde lesní půdu přeměnili na ornou pro nový zde vzniklý poplužní (vrchnostenský) dvůr. Právě tam nechal Bořek Šárovec **postavit dřevěnou tvrz spolu s budovami dvora, a to v jednom opevněném objektu**. To proto, že tento způsob výstavby odpovídal středověkému pojetí obrany a zásobování v případě napadení a obléhání. Stavěno bylo na nevysokém ostrohu břehu Javoroky nad soutokem s Heřmankou a vody z těchto vodotečí bylo pak využito k fortifikaci, stejně jak tomu bylo i u ostatních tvrzí a dvorů na Bělohradsku. A opevnění sídla v nastávající době husitských válek bylo nanejvýše vhodné. Bořek Šárovec se do svého nového sídla se svoji rodinou přestěhoval, a zřejmě až jeho potomci začali Šárovcovu Lhotu požívat jako domicil – „ze Lhoty“.

VZNIK NÁZVU ŠÁROVCOVA LHOTA

Pro vesnici od založení do současnosti se dochovalo dvojslovné pojmenování **Šárovcova Lhota**, z čehož v prvním slově se zachovalo **jméno jejího zakladatele vladky Bořka Šárovec z Nové Vsi** a v druhém slově se pak **odrazila lhůta osvobozující od berní povinnosti**. Nejprve tak byla vesnice nazývána lidem, později v několika modifikacích i oficiálně.

Výřez textu z listiny z 8. 12. 1413

VLADYKA BOŘEK ŠÁROVEC Z NOVÉ VSI

– ZAKLADATEL ŠÁROVCOVY LHOTY A JEHO PŮVOD

Ponejprv v historii je připomenut v česky sepsané kupní-prodejní smlouvě, v níž se spolu s dalšími ručiteli dne **8. prosince 1413** zaručil za svého bratra novoveského faráře Martina coby prodejce. V první větě smlouvy se píše: „**Já kněz Martin farář z Nové Vsi jistec** (rozuměj prodejce) **a my Bořek, řečený Šárovec odtud, Slavoně řečený Boharynka z Chotělic** (ves u Smidar), **Vaněk syn Mrzákův z Miletínka rukojmí** (ručitelé) **jeho vyznáváme tímto listem...**“ že jsme prodali dvě kopy stříbrných peněz platu věčného, (tedy) grošů rázu pražského jistému knězi Janovi řečenému Mráz, oltárníkovi v kostele u svatého Víta na hradě pražském, a to za dvacet kop grošů (hotových).

Z textu smlouvy jasně plyne, že **kněz Martin byl farářem v Nové Vsi**, tedy v dnešním městě Lázních Bělohradě, a že ručitel **Bořek Šárovec byl též „odtud“, tedy z téže Nové Vsi jako Martin**, a tedy nepochybně z dnešního města Lázní Bělohradu. Proto úvahy o jiném místě původu zakladatele této vsi jsou bezpředmětné.

Komín cihelny – vpravo od něho bývalý dvůr, v popředí bývalá škola – od jihu z dronu

Šárovec byl potomkem v r. 1360 připomínaného **Bořka z Vaclova** (rozuměj dolnoveského dvora, jak byl původně jmenován) a **po otci vlastnil tvrz Ratenskou**, existující tehdy v prostoru dnešního Doleního dvora (viz BL č. 4 a 5/2020). Nelze zjistit jeho stáří, ale jako ručitel musel již ve zmíněném r. 1413 vládnout svým majetkem, a tudíž být již zletilý, a tedy starší 18 let. Narodil se tedy někdy před r. 1395. Patrně byl i ženatý a zřejmě byl mladším bratrem kněze Martina. **Byl současníkem nejslavnějšího z rodu Bořků té doby a bělohradského rodáka, husitského hejtmána a vítěze bitvy u Lipan z 30. května 1434 Bořka z Miletínka** a jeho bratra Vaňka, spoluma-jitele **Byšic** a též jednoho z výše jmenovaných ručitelů.

ETYMOLOGIE PŘÍJMENÍ ŠÁROVEC

Toto složené **příjmení** evokuje tvrzení, že jeho první část vznikla z německého slova **Schar** (foneticky „šár“), které ve staročeštině znamená **radlici**, a k němu byla přidána česká koncovka „ovec“, přičemž **Šárovec** bylo tehdy spíše přezdívkou **vnímanou ve významu orač**. Není od věci připomenout, že toto příjmení souvisí s pojmenováním jeho rodiště, tvrze **Ratenské**, jejíž **pojmenování lze odvodit od staročešského „rataj“ s významem oranina**, což k radlici má velmi blízko. A že se proplétá němčina s češtinou, není nic divného, protože tehdy se ještě neřešilo, kdo jakým jazykem mluvil.

Nelze však spolehlivě určit, zda dříve vzniklo příjmení **Bořka**, anebo pojmenování tvrze, a tudíž které jméno ovlivnilo to druhé.

Protože Šárovec byl z rodu **Bořků**, **užíval i jejich společný erb** (dodochoval se do současnosti v erbu rodu Dohalských z Dohalic), jehož základem byl půlený, šachovaný štít a v klenotu byla černá, z helmy vyrůstající panna. Protože se erb s jednotlivými větvemi rodu měnil, je na obrázku zobrazen pro představu pouze pravděpodobný erb.

DALŠÍ OSUDY BOŘKA ŠÁROVCE

Zakladatel vsí a stavebník tvrze **Bořek Šárovec** (* někdy před 1395) pak v tvrzi se svojí rodinou bydlel a stal se nestorem pošlosti **Šárovců ze Lhoty** a stejně tak jako se ostatní Bořkové na počátku válek husitských postavili na stranu kalicha, jednal tak i **Šárovec**. Jen s tím rozdílem, že **Bořek Šárovec na straně kalicha a odpůrců císaře Zikmunda setrval ještě v r. 1436**.

Bývalá panská cihelna – současný stav

To proto, že je pravděpodobně totožný s **Šárovcem**, kterého historie připomíná listinou ze dne **18. listopadu 1436**, kterou byly po porážce husitského hnutí sjednány podmínky v otázkách náboženství, městské rady, vojenské služby, míru a dalších práv a majetkových zisků mezi městem Tábořem a císařem Zikmundem. Ujednáno bylo mimo jiné, že: „*Vojenskou službou jest povinen Tábor pouze tehdy, když do války táhnou i jiná města; proti Šárovcovi, Koldovi, Roháčovi a Hradeckým však císaři pomáhati nemusí.*“

Z textu listiny je zřejmé, že Šárovec (jehož domicil nebyl bohužel zaznamenán) spolu s **Janem Roháčem z Dubé a Janem Koldou ze Žampachu patřil mezi tři úhlavní odpůrce císaře Zikmunda** po porážce husitů v bitvě u Lipan, na rozdíl od svých výše uvedených příbuzných, kteří se na stranu Zikmunda dlouho již přiklonili a na oplátku byli jím obdarováni statky. A protože do r. 1436 nebyl žádný jiný toho příjmení historii zaznamenan, lze důvodně soudit, že právě **odpůrce císaře Zikmunda je totožný se zakladatelem Lhoty, Bořkem Šárovcem z Nové Vsi**. Nic bližšího se k němu nedochovalo.

NÁSLEDNÍ MAJITELÉ ŠÁROVCOVY LHOTY

Lhotu držel **Jan Šárovec**, který je zmiňován v další zprávě z r. 1518, která je **vůbec první zprávou v historii o Šárovcově Lhotě, o Tikově a Libíně**. Tehdy prodali bratři **Václav P. Šárovec a Bořek Šárovec z Lhoty**, synové zmíněného Jana Šárovice: „*Lhotu tvrz se dvorem poplužním a ves,*

Libin ves, plat v Újezdě a Tikov ves pustou, Václavu Zahrádkovi z Černé a Mandaleně z Konecchlumě“. Následně je uvedeno, že: „*R. 1538 prodaly táž Mandalena a dcery Václavovy Lidmila, Mandalena a Markéta statek Lhotský Adamu Karlíkovi z Nežetic.*“

Pak se majitelé Lhoty střídali rychle za sebou. Koupil ji r. 1543 **Mikuláš Habartický z Habartic** a v r. 1544 **Arnošt Bruknar z Brukšteina**. Je zajímavé, že krátce nato v r. 1549 Šárovcovu Lhotu koupil **Soběslav z Miletínka a z Pardubic** († 1563), který okolo r. 1534 držel Štěrboholy (dnes městská čtvrť Prahy), pak dvůr v Krči, který r. 1542 prodal (též městská čtvrť Prahy) a konečně Šárovcovu Lhotu. O něm v souvislosti s koupí Lhoty bylo zapsáno, že: „*Tomuto se zde líbilo, poněvadž peněz na lepší statek neměl.*“ Tak se potomek Bořků z Nové Vsi a po meči vůbec poslední z pošlosti nejslavnějšího a nejmajetnějšího z rodu Bořků, již zmíněného husitského hejtmana Bořka z Miletínka, do vsi vrátil. Vrátil se však jako již málo majetný, a protože byl bezdětný, odkázal před smrtí Lhotu **sestře Markétě z Veselé, Gabrielovi Klenovskému ze Ptení a Čenkovu Poličanskému**.

Později se vlastníky stali **bratři Aleš a Jan Klenovští ze Ptení**, kteří poté, co se statku ujali, prodali v r. 1567 ves Lhotu spolu s **Libínem Jindřichovi ze Smřic a na Skalách za 3.850 kop gr. č.** **Od té doby patřila ves Šárovcova Lhota s Libínem k panství hořickému.**

Za třicetileté války se dvůr zřejmě stal **svobodným statkem** a zpustl, neboť v seznamu obyvatel podle víry z r. 1651 o něm není žádná zmínka, až v r. 1654 je berní rulou jako majitel tohoto „**svobodného dvora**“ uveden **pan Břevnovský**. Po něm je v r. 1672 jako držitel dvora s tvrzí, která zřejmě již byla obnovena, zaznamenán rytíř **Tobiáš Náchodský z Neudorfu**, který v tvrzi zřejmě i bydlel, neboť dne 9. 3. 1672 v bělohradském kostele křtil svého syna Františka Jindřicha.

Samotný **dvůr s tvrzí odkoupil dne 17. 4. 1686 za 6.000 zl. od panství Hořice hrabě Berthold Vilém z Valdštejna, pán na Bělohradě**. Jeho rozloha v r. 1688 byla zapsána podle nálezu berní ruly z r. 1654 – **35 kop záhonů rolí (přes 82,5 ha) s výsevkem ozimů 50 strychů 2 věrtele** a jařin s výsevkem 40 strychů. U něho bylo 6 potahů, 15 krav, 14 jalovic, 56 ovcí a 20 sviní. Poté tvrz **přestala již sloužit svému účelu** a stala se obydlím rodin šafářů a dalšího personálu dvora.

Od tohoto roku byl dvůr v majetku bělohradského panství a po zrušení poddanství v majetku bělohradského velkostatku až do r. 1924, kdy byl rozparcelován. Zbytkovou část rozlohy 54 ha od pozemkového úřadu koupil František Jičínský z Rohoznice a Pardubic a za lhotecký statek zaplatil 235.000 Kč tehdejší měny.

Josef J. L. Špür; foto: J. Špür, Luděk Vondrouš a internet

Bývalý dvůr a tvrz – současný stav

Zahájení školního roku

Netradičně proběhlo zahájení nového školního roku 1. září v Základní škole K. V. Raise. Zatímco žáci 2. až 9. tříd museli ráno absolvovat povinné testování na covid, školní dvůr patřil od 8.15 prvňáčkům. Společně s jejich rodiči a často prarodiči je přivítala zpěvačka Jana Rychterová, která svými písničkami dětem nejen zpříjemnila první školní den, ale dokázala je i rozpochybovat a rozesmát, takže atmosféra ve třídách, kam byly děti rozděleny a seznamovaly se zde se svými učitelkami, byla skvělá.

Žáci ostatních tříd měli potom slavnostní zahájení školního roku na školním dvoře až v 9.30 po testování na covid. A situace se opakovala – písničky Jany Rychterové, tancování a cvičení, skvělá atmosféra. Prání, které vyslovila nová ředitelka školy Miroslava Brychtová, aby děti konečně absolvovaly školní rok ve škole a školních lavicích, a ne doma při on-line výuce, bylo určitě přáním všech – dětí, učitelů a rodičů.

Popřejme tedy oběma novým ředitelkám, Miroslavě Brychtové v základní škole a Janě Brádlové v mateřské škole, aby nemusely převážně řešit záležitosti a různá omezení spojené s epidemií nemoci covid-19, ale aby se mohly především věnovat dětem a školní výuce.

Pavel Šubr, foto: Alena Fléglová

150 LET

ŽELEZNIČNÍ TRATĚ CHLUMEC NAD CIDLINOU – TRUTNOV

V sobotu a v neděli 18. a 19. září jsme si jízdami historických parních vlaků připomněli 150. výročí otevření železniční tratě Ostroměř – Kunčice nad Labem. V sobotu dopoledne přivítala první vlak na bělohradském nádraží dechová hudba Javorka společně s desítkami nadšených občanů, z nichž mnozí využili možnost projet se parním vlakem.

Přivedení železniční tratě do našeho městečka mu přineslo velký rozkvět. Nejen že se zjednodušilo cestování pro občany města, ale železnice podpořila rozvoj textilního průmyslu, zemědělství a později i lázeňství v našem městě.

Celá trať byla vystavěna společností Rakouské severozápadní dráhy a stavba probíhala ve dvou časových úsecích. 21. prosince 1870 byly zprovozněny dvě části tratě, a to trať z Chlumce nad Cidlinou do Ostroměře a z Trutnova do Kunčic nad Labem. O půl roku později 1. června 1871 byl zprovozněn i stavebně náročnější úsek z Ostroměře přes Starou Paku do Kunčic nad Labem, který oba úseky spojil do souvislé tratě. Zprovozněním tohoto úseku se železnice dostala i do Bělohradu.

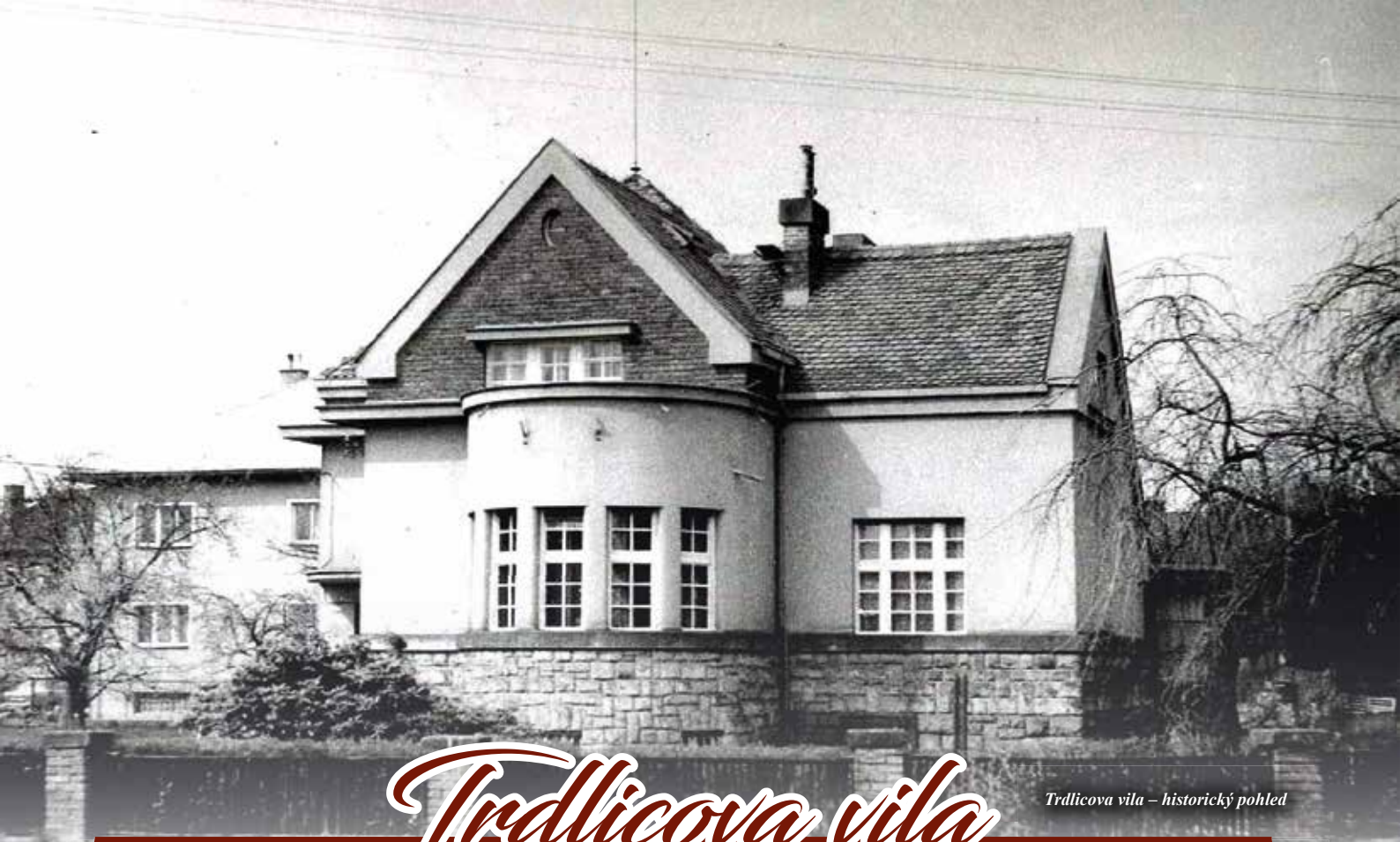
Původně trať začínala až ve Velkém Oseku, proto i kilometráž je tak počítána a v Chlumci počíná 22. kilometrem. Z Chlumce vede trať poměrně rovinným zemědělským krajem k Novému Bydžovu, Smidaruům a do Ostroměře. Ze Smidar vedla dnes již zrušená trať do Vysokého Veselí. V Ostroměři se trať kříží s tratí z Hradce Králové do Jičína a Turnova.

Z Ostroměře vchází trať do hlubokého údolí říčky Javorky a míří již podkrkonošským krajem k Lázním Bělohradu. Odsud začíná táhle stoupat přes kopce a také jediným, 350 metrů dlouhým tunelem do Nové Paky a dál do Staré Paky, velkého železničního uzlu v regionu.

Ze Staré Paky trať pokračuje hornatým krajem do Martinic, kde se odděluje přípojka do horského městečka Rokytnice nad Jizerou, a dále do Kunčic nad Labem, kde končí také trať z Vrchlabí. Odtud je to již poměrně kousek přes Hostinné do koncové stanice horského města Trutnova.

Pavel Šubr, foto: Petr Laušman, Roman Kunčik

Trdlíková vila

Trdlíková vila – historický pohled

Vila č. p. 266 na křižovatce Havlíčkovy ulice a Nerudovy aleje patří mezi stavební skvosty našeho města. O tajemné vile schované za hustým habrovým plotem jsem chtěl napsat již v minulosti, ale její majitel Ing. Antonín Trdlíca si to příliš nepřál. Až po několika letech, po letošním setkání s jeho synem Dr. Med. Ondřejem Müllerem a jeho manželkou Jaroslavou a po pátrání v archivu, jsem pochopil proč. Pojd'me se tedy podívat na předválečné, a hlavně poválečné osudy „Trdlíkovy vily“, ale i celé Trdlíčovy rodiny.

Vilu na více než tříhektarovém pozemku v tehdejší Erbenově čtvrti postavil v roce 1926 vládní rada Ing. Ferdinand Trdlíca, dědeček současného majitele vily, lékaře ze švýcarského alpského letoviska Gstaad Ondřeje Müllera. Projekt vypracoval pražský architekt Zdeněk Husák, vlastní stavbu pak provedla firma stavitele Františka Troníčka. „Na stavbě vily se podílel i dědečkův bratr Filip, jenž byl stavitel. Dědeček, který se narodil v roce 1874, pak v roce 1933 postavil na základě projektu místního architekta Josefa Janečka ještě obytnou a hospodářskou budovu č. p. 15 v Dolní Nové Vsi. Za první republiky si v Bělohradě stavělo vily více Pražáků, dědeček měl přátele třeba Dvořákovy nebo Reumannovy,“ vzpomíná Ondřej Müller na předválečné období.

Ferdinand Trdlíca, vládní rada a ředitel státních lesů a statků v Liberci, měl však při obou stavbách problémy s místními úřady. U vily v Erbenově čtvrti nevyslyšel Obecní úřad Lázně Bělohrad jeho nabídku, že vybuduje na vlastní náklady veřejnou kanalizaci, a naopak byl opakovaně obecním úřadem pod hrozbou exekuce vyzván k vybudování chodníku na obecním pozemku kolem vily. Později u stavby v Dolní Nové Vsi Obecní úřad v Dolní Nové Vsi zase podmiňoval její kolaudaci a obývání odkupem některých obecních pozemků panem Trdlícou.

Problémy Trdlíčových pokračovaly i po druhé světové válce. „V roce 1948 přišel dědeček, který dříve jako lesák pracoval i pro hraběte Harracha, o penzi. Po ztrátě penze proběhla v roce 1953 měnová reforma a tím dědeček ztratil finanční zázemí. Aby o vilu nepřišel, daroval ji v roce 1957 mému tatínkovi Antonínovi, který potom musel s manželkou Květuší platit hypoteční dluhy a milionářskou daň. Pro mé rodiče to byl dar, který stál hodně,“ popisuje poválečné období Ondřej Müller. Dodejme, že chalupu v Dolní Nové Vsi Ferdinand Trdlíca už dříve převedl na staršího syna Ferdinanda.

Se změnou režimu přišel také zákon o nadměrných metrech na bydlení. „Protože jsme s rodiči bydleli v Praze, neměli jsme nárok na víkendový dům. Proto babička z matčiny strany byla ve vile přihlášená. Přesto nám byli stále vnučování nájemníci. Nějaký čas jsme bydleli na verandě, později jsme mohli obývat malý pokojík na sever bez vody a topení. Hlavně maminka tehdy ve vztahu k národním výboru v Bělohradě hodně zahořkla,“ dodává současný majitel Trdlíčovy vily.

Ondřej Müller vzpomíná, že jeho tatínek Ing. Antonín Trdlíca, který se narodil v roce 1921, jezdil do Bělohradu z Prahy někdy i na kole a ve vile se scházivali rodinní známí.

„V roce 1959 ale dědeček zemřel a v roce 1965 museli rodiče chtít nechtě prodat půlku domu i pozemků tehdejšími nájemníky manželům

Ferdinand Trdlíca s vnukem Ondřejem

Antonín Trdlíca

Antonín Trdlíca
byl vášnivý cyklista

Vlachovým,“ popisuje trpký osud rodiny Ondřej Müller. Ve stejné době prodává Ferdinand Trdlíca mladší také chalupu v Dolní Nové Vsi s pozemky manželům Vaňurovým. „Situace se ještě zhoršila po smrti babičky Marie, vdovy po Ferdinandu Trdlíci, v roce 1967. A v roce 1969 jsem emigroval s rodiči do Švýcarska. Rodiče pak byli v roce 1971 v Československu odsouzeni a tímto rozsudkem jim stát zabavil ideální polovinu domu a pozemku, které rodiče ještě vlastnili. Zabavený majetek stát převedl na finanční odbor Okresního národního výboru v Jičíně. Hned v roce 1972 ONV Jičín převedl zabavený majetek do správy Městského národního výboru Lázně Bělohrad a ten i druhou polovinu domu s pozemky prodal manželům Vlachovým,“ pokračuje ve vzpomínání pan Müller. Vlachovi poté ze zahrady u domu prodali 800 m² na výstavbu rodinného domu v sousedství v Havlíčkově ulici a dalších 122 m² na rozšíření zahrady u sousedního domu v Nerudově

aleji. V roce 1988 nakonec rodina Vlachova prodává vilu i se zbylými pozemky Československým státním lázním Poděbrady.

„V roce 1990 po změnách v Československu byli rodiče rehabilitováni, rozsudek z roku 1971 zrušen a v roce 1991 rodiče podepsali dohodu s Československými státními lázněmi Poděbrady o vydání poloviny domu a poloviny pozemků. Nikde se však neuvádí, že zahrada byla původně o 922 m² větší,“ popisuje návrat majetku rodině Trdlícových Ondřej Müller. Druhou polovinu domu a zahrady a garáž s pozemkem museli Trdlíci v roce 1992 odkoupit od Fondu národního majetku České republiky.

Manželé Trdlíci žili nadále ve Švýcarsku a vilu v Bělohradě průběžně opravovali. „V roce 2006 se rodiče rozhodli k návratu do Čech a o dva roky později vilu darovali mé sestře. Ta s ní však nic nedělala, o vilu se navíc zajímali různí kupci, a tak jsme ji s manželkou v roce 2015 od sestry koupili a pustili se do její rekonstrukce,“ popisuje další osudy vily Ondřej Müller a zároveň vysvětluje důvody, proč se nejmenuje Trdlíca: „I když se jmenují Müller, tak jsem vlastně poslední Trdlíca. Švýčari totiž měli problém s vyslovováním jména Trdlíca, a proto jsem po svatbě převzal jméno své manželky Jaroslavy Müllerové.“

Manželé Müllerovi žijí ve známém švýcarském lyžařském letovisku Gstaad v kantonu Bern v nadmořské výšce přes 1 000 metrů, kde má lékař Ondřej Müller svoji privátní praxi. „Je to takový doktor z hor,“ směje se

jeho manželka Jaroslava, která v manželově ordinaci vede administrativu. „Ve Švýcarsku to je jinak než v Čechách. Praktický lékař musí ovládat veškeré medicínské obory, ke specialistům posílá klienty jen ve výjimečných případech. Manželovi bude příští rok sedmdesát let, tak jsme si řekli, že lékařskou praxi ukončí a budeme mít více času na poznávání Bělohradu a jeho krásného okolí. Do Čech a do Bělohradu sice cestujeme často, ale většinu času zde zatím strávíme s rekonstrukcí vily. Hodně nám pomáhá paní Vlasta Kusáková, která se už ve Švýcarsku starala o moji maminku až do jejího úmrtí,“ popisuje život rodiny paní Jaroslava Müllerová.

Paní Kusáková, jejíž syn trvale žije také v Gstaadu, se potom starala také o maminku pana Müllera. Obě žily v posledních letech ve vile v Bělohradě, kde paní Kusáková v lednu letošního roku paní Květuši Trdlícové dosloužila. „V posledních letech mně s paní Trdlícovou moc pomohly městské pečovatelky Pavlínka, Irenka a Hanička. Byly úžasné a bez nich bych péči nezvládla. Chci jim za to poděkovat, nezapomeňte to v článku uvést,“ přidává se paní Vlasta Kusáková.

Manželé Müllerovi během pěti let vilu zrekonstruovali a společně upravují i zahradu. „Jsme velice vděční místním řemeslníkům. Na rekonstrukci se podíleli hlavně pánové Jaroslav Imlauf, Zdeněk Materna, Jirka Materna, Jirka Šturma, bratři Kundrátovi, Standa Balihar, Radek Kužel a Honza Volák. Snad jsme na někoho nezapomněli. Kromě fasády, instalací a nových oken, které prováděly pražské firmy, nám opravu zajišťovali pouze místní. Byli perfektní a dokázali vyřešit veškeré problémy. Vila byla úplně zdevastovaná, byly poničené podlahy, zničená dřevěná obložení, v havarijním stavu byla instalace a ve sklepě stála voda. My jsme interiérum a exteriérum chtěli vrátit původní podobu. Dokonce jsme dokoupili myslivecké trofeje, neboť ty po dědečkovi se samozřejmě ztratily. Snad se nám vše povedlo,“ spokojeně konstatují manželé Müllerovi i paní Vlasta Kusáková, která se stala dobrou duší stavby. „U Jendy Voláka bych chtěla připomenout jeho cit pro práci s pískovcem z bělohradského lomu pana Žočka. Jenda nám již třetí měsíc vytváří konečnou podobu realizace zahrady,“ pochvaluje si paní Kusáková. Všechny je jen trochu mrzí, že místní vile často říkají Vlachova vila namísto Trdlícová vila.

Popřejme manželům Müllerovým a paní Kusákové, ať si následující roky v Trdlícově vile užijí, ať si najdou čas na výlety po okolí Bělohradu i na samotný Bělohrad a ať je vila opět známá pod prvorepublikovým názvem „Trdlícová vila“.

Pavel Šubr, foto: Roman Kunčík a archiv Ondřeje Müllera

Ondřej Müller u Trdlícovy vily

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Účetní

TO, ŽE PROFESE ÚČETNÍCH MÁ BOHATOU HISTORII, DOKLÁDÁJÍ DĚJINY ÚČETNICTVÍ. DOKONCE EXISTUJÍ ZÁZNAMY, ŽE TENTO OBOR MÁ SVÉ KOŘENY UŽ V PRAVĚKU. AVŠAK AŽ ROZVOJ PRŮMYSLU V 18. A 19. STOLETÍ PŘINESL NOVÉ POŽADAVKY NA ADMINISTRATIVU, A PROTOŽE NA ÚČETNICTVÍ BYLY KLADENY VYŠŠÍ NÁROKY, ZAČALY VZNIKAT NOVÉ SYSTÉMY ÚČTOVÁNÍ. OD TÉTO DOBY ÚČETNICTVÍ URAZILO VELKÝ KUS CESTY A PROFESE ÚČETNÍCH JE NEZBYTNÁ V KAŽDÉ HOSPODÁŘSKÉ JEDNOTCE. ČLOVĚK VĚNUJÍCÍ SE FINANČNÍM JE VŠEOBECNĚ NAZÝVÁN „CIFRŠPIÓNEM“ A MNOŽÍ Z NÁS SI POD POJMEM ÚČETNÍ VYBAVÍ PÁNY S KLOTOVÝMI RUKÁVY, KTERÉ ZNÁME NAPŘ. Z FILMŮ S VLASTOU BURIANEM.

ÚČETNÍM SE STÁVÁ ČLOVĚK S EKONOMICKÝM VZDĚLÁNÍM. VÝVOJ POSLEDNÍCH LET VŠAK UKAZUJE, ŽE UŽ NESTAČÍ JEN HRAVĚ SE ORIENTOVAT V ŘEČI ČÍSEL, ALE POKROČILÁ OBSLUHA INFORMAČNÍ TECHNIKY JE OPRAVDU NEZBYTNÁ. ŽE PRAVÁ A LEVÁ STRANA ÚČTU JSOU NAZÝVÁNY MÁ DÁTI A DAL, SNAD DNES UŽ VÍ I ŽÁK ZÁKLADNÍ ŠKOLY. NO, A O TOM, ŽE TERMÍNY HOTOVOST, FAKTURY, DOBROPISY, ODPISY, PODVOJNÉ ÚČETNICTVÍ, DAŇOVÁ EVIDENCE, ROZPOČET, DEBET, ROZVAHA, OB-RAT, ... JSOU DENNÍM CHLEBÍČKEM ÚČETNÍCH, UŽ ASI NEPOCHYBUJE NIKDO Z NÁS.

Tak jako v ostatních městech, i v Bělohradě zasvětilo svůj profesní život tomuto oboru nemálo účetních. Jenom vyjmenováním těch, kteří si denně plní své úkoly ve výrobních, mzdových, materiálových, finančních a jiných účtárnách, by byla zaplněna většina textu určeného pro představení této profese. Proto pro letmé zmapování tohoto povolání jsem oslovil dvě Bělohradačky.

Na své účetní roky zavzpomínala paní **Vlasta Jirásková**.

„Můj otec Bohumil Jebavý byl spolu s pány B. Maternou a L. Formanem účetním v bělohradské spořitelně. A asi právě proto mě naši poslali do školy věnující se ekonomickému směru. Tenkrát výuka účetnictví byla zaměřená více na obory. Já jsem absolvovala Vyšší hospodářskou školu automobilové dopravy v Hořicích. Na začátku nás bylo celkem ve dvou třídách téměř 90 studentů, ale maturovalo nás pak jenom asi 70. Hodně kluků totiž po roce odešlo, protože byli hodně zklamaní z toho, že ač škola měla v názvu automobilová, výuka obsahovala převážně hospodářské počty, měny, ekonomie, ... a s auty se setkávali jedině v jednom předmětu nazvaném *technika provozu*. První praxi jsem nastoupila v novopacké Regule do přípravy, kde se prováděla i fakturace. Mé spolupracovnice tam byly holky, jak se jim tenkrát říkalo, „od vařečky“. Ony mě učily obsluhovat sčítačku a počítačku. Já, ač se čtyřletou školou, jsem něco takového viděla poprvé v životě, proto jejich obsluha mně byla úplně cizí. U sčítačky se jednalo o jednoduchý přístroj na kliku, který zvládal jen sčítání, a „Mercedeska“ byla mechanická počítačka i pro násobilku. Oba přístroje byly určené pro celé oddělení a já měla hrozný strach, abych svým neodborným zásahem nevyřadila některý z nich z provozu.

Účetní oddělení v r. 1977, uprostřed vedoucí p. Nosek

Pan Mikeš a část účetního oddělení

Pak už jsem působila v bělohradském Tose. Ve mzdové účtárně jsem začínala za vedení paní Pechové, kde ještě pracovaly paní Sluková a Zineckerová. Vedoucím účetním byl tehdy pan Nosek z Doleňáku, po kterém vedení převzal pan Mikeš. Pro výpočet mezd bylo nutné zpracovat štosy mzdových lístků, ze kterých jsme vyhodnocovaly úkolovou mzdou. Docházku jsme už dostávaly spočítanou od mistrů, ale nemocenskou, dovolenou, rodinné přídatky, porodné, žádosti o důchody..., to vše se počítalo ručně. Každý měsíc jsme vystavovaly hlášení, které se pak odesílalo na okres. Tenkrát si hodně lidí představovalo, že ve „mzdovce“ se dělá jen tři dny před výplatou a při uzávěrcce. Přitom za celý měsíc jsme musely vyhodnotit obrovské štosy papírů a kalkulačku jsme si půjčovaly jen jednu na celém oddělení. Vždyť tenkrát jsme ručně zpracovávaly mzdy pro 459 zaměstnanců. To z dnešního pohledu je k nepochopení.“

Jakými změnami prošla tato profese v posledních dekadách, popisuje paní Hana.

„Po vystudování oboru služby na ekonomické škole v Pardubicích jsem nastoupila na pozici účetní do Tiby v Horní Nové Vsi, kde ekonomickému úseku šéfoval pan Jarůšek. To byla ještě doba, kdy se vše pořizovalo ručně. Každé středisko mělo samostatný účet na velkých plachtách a z nich pak byl pořízen sumář, na kterém muselo vše souhlasit. Pak už začínala nastupovat éra počítačů. Ten první zabral celou vedlejší místnost a každé z nás byl přidělen „Consul“, na kterém jsme vytvářely děrné štítky. Třeba takový překlep nebylo možné jen tak opravit, musel se vzít nový papír, označit ho číslem a vytvořit samostatný opravný štítek. Děrné pásky pak putovaly na podnik, kde vše vyhodnotili, a nám poslali zpět sestavy, které zase bylo nutné zkontrolovat. Neuvěřitelná práce. Když jsem pak nastoupila na místo ekonoma, už kanceláře byly vybavené prvními stolními počítači. Takže osobní počítače vytlačily děrné štítky asi po osmi letech.“

Od roku 1996 pracuji samostatně jako externí účetní. Mými zákazníky jsou především drobní řemeslníci a malá „eserůčka“. Dnes jsem již v důchodu a nechala jsem si jen plátce DPH. I když firmám zabezpečuji kompletní účetní služby, nejraději mám podvojně účtování. Oproti daňové evidenci jde o takovou perfektní skládačku, kde díky párování položek na účtech nic neuteče. Naopak nikdy jsem nenalezla zálibu ve výpočtu mezd. Nejvíce práce mají účetní na začátku roku. Kromě toho, že ještě uzavírají starý rok, nastupují daňové povinnosti roku nového. Začíná to v lednu silniční daní přes daň ze závislé činnosti a srážkovou daň až po daňové priznání. Mezitím do toho vstupuje výpočet mezd s měsíční a čtvrtletní DPH. Je toho opravdu dost na sledování, ale mnohem více jsou zatížené všeobecné účetní v menších firmách, kde musí obsáhnout i tu administrativu, kterou já nedělám. Příjem a evidence faktur, příkazy

k úhradě, hlídání potřebných ekonomických hledisek, možná i skladová a jiná evidence včetně komunikace s různými úřady. Já účtuji podklady, které mně zákazníci předávají již připravené ke zpracování, ale různou interní evidenci dokumentů nutnou pro chod firmy už nedělám, to si zabezpečuje každý sám.

Dnes účtovat bez počítače je opravdu nemyslitelné. Pokud v účetních programech správně nastavíte vstupní data, řadu parametrů systém „pohlídá“ za vás. Účetní programy se ale stále vyvíjejí. Programátoři těchto systémů musí reagovat jak na měnící se požadavky operačního prostředí počítačů, tak i na nepřeborné množství legislativních změn. Například dnes už pomalu začínají psát historii ještě nedávno oblíbené účetní programy pracující v „DOSovém“ prostředí. Z přechodu ze starého programu jsem měla veliký respekt, ale pojala jsem adaptaci na nový systém jako výzvu a teď bych už neměnila ani náhodou. Nynější účetní programy nabízí velké množství výstupů a je jen na vás, jaké parametry si do výsledné sestavy vyberete. Rovněž soulad s legislativou je pravidelně aktualizován. V poslední době bylo přínosným krokem zavedení paušální daně. To hodně řemeslníkům ušetří plno času stráveného papírováním.

Myslím si, že mezi mladými, kteří našli zálibu v číslech, zájem o tuto profesi přetrvává. Ale jelikož byrokratické zatížení státem se stále zvyšuje a reakce na neustálé legislativní změny musí být téměř okamžité, výhodu má ten, kdo je tak trochu i „ajťák“, aby si dokázal tyto úpravy nastavit ve svém programu sám. I když dnes zajet osobně na úřad je nutné jen výjimečně, protože komunikace s jednotlivými úřady se hodně posunula a většinu povinností je možné vyřídit elektronicky, představa, že odbouráme šanony plné papírů, je pro mě zatím dost nepředstavitelná. Vzájemná provázanost mezi úřady pořád chybí. I v elektronické komunikaci totiž stále zasíláme potřebné dokumenty s totožnými daty na více institucí. Doba, kdy se bude možné přihlásit nějakou vlastní identitou do prostředí, ve kterém už budou všechny tyto instituce propojené, je asi hodně vzdálená.

A jak bude vypadat náplň práce účetních za několik let? To je těžké odhadnout. Ale dokážu si představit, že při plné digitalizaci odpadne zdoluhavé pořizování dat a role účetních se přesune do jakési „kontroly“ naprogramovaných procesů. Těžko ale umělá inteligence někdy nahradí rozhodování účetních při odborném posuzování takových případů, ve kterých figuruje několik faktorů najednou.“

Jaroslav Voves, foto: archiv

Dopisy čtenářů

Dobrý den,

21 let se v Bělohradě konal maraton na horských kolech. Termín byl stálý, a to první sobota v srpnu.

Při prvním ročníku jsme s kamarádem V. Blažkem netušili, jak dlouho se závod kolem Bělohradu bude jezdit a kolik lidí se ho zúčastní. Bohužel letos se už podruhé nekonal, a proto Vám o tom něco napíšu, protože mne stále mnoho lidí obviňuje, že jsem se na to vykašlal.

Jmenuji se Petr Šubr a jako zakladatel tohoto závodu bych byl ten poslední, kdo by závod dvakrát po sobě zrušil. Vždyť se jedná o nejmasovější sportovní akci v okrese Jičín!!! Maraton sice oficiálně pořádá CK Carla Kupkolo, ale pořadatelé jsou občané Bělohradu – dobrovolníci, bez kterých by se maraton nedal uspořádat (taky si jich za to moc vážím). CK jen zastřešuje a provádí vyúčtování.

Minulý rok bylo zrušení možná oprávněně ohledně nemoci covid-19, ale i přesto mnoho závodů bez problémů proběhlo a masové umírání se nekonalo.

V současné době spolupracuji s profiteameem horských kol D2 mont MERIDA, takže mám přehled, kolik závodů se letos zrušilo. Taktika žádný, ty s dlouhou tradicí, jako je "Podkrkonošák", se jely všechny. Bohužel vedení CK Carla mi nedalo v únoru šanci hlasovat a závod na letošek pro závodníky připravit, a to třeba jen padesátku. Nejsou to kolaři srdcaři jako Kordas v Jičíně.

Ředitel závodu J. Lukeš si jen telefonoval se starostou a na mne asi zapomněl, ale určitě si pamatuje, jak mne před dvacátým ročníkem prosil, abych mu vysvětlil, jak se maraton vlastně organizuje. Zlobím se na něho a zlobím se o to víc, protože starosta Bělohradu mi s maratonem nikdy nepomohl, vždy tvrdil, že by to byl střet zájmů, ale to by snad nikomu nevažilo že? Takže všechny náležitosti při organizaci se mnou jednávali Jirka Bičičtš, Honza Pavlásek, Jitka Košťálová, Láďa Mečíř a pan Nohejl. Děkuji jim za to!!!

Ten poslední, pan Nohejl (tajemník), mi při rozlučce s funkcí řekl: Pane Šubr, když jsem do funkce před šesti lety nastoupil, tak mi starosta sdělil, že mne budete stále s něčím otravovat, ale on je opak pravdou. Vy jste velký profík ohledně organizování sportu v Bělohradě (taky na to mám živnost). Ale pokud zde bude tenhle divnej starosta, tak nemáte šanci. Pochopil jsem moudrého muže, přestěhoval se do Smržovky a už se zapojil s přípravou běžeckých stop, kluziště a plánuji i běh a samozřejmě kolečkové lyže na Černou Studnici atd.

Vedení CK Carla jsem oznámil, že nechci, aby se v budoucnu maraton horských kol v Bělohradě někdy konal, i když se starosta přesadí. Ať si založí svůj ve Dvoře Králové.

Tak to je vše, co jsem Vám chtěl říct.

S pozdravem Sláva novému úřadu s kašničkou aneb kdo uteče jako já, vyhraje!!!

Petr Šubr – hrdý Smržovák

Reakce na dopis Petra Šubra

Dobrý den,

reaguji na dopis Petra Šubra, který popisuje situaci okolo Podkrkonošského maratónu v jiném světle – než ve skutečnosti je. Maraton byl bohužel zrušen dvakrát za sebou, a to z jasných důvodů – pandemické situace a těžko odhadnutelného vývoje nejen zdravotního, ale i ekonomického.

Vzhledem k tomu, že se vše k maratónu připravuje několik měsíců dopředu a ani v červnu nebylo jasné, jaká omezení budou platit, tak jsme prostě s pořádáním maratónu první týden v srpnu neriskovali.

Podkrkonošský maraton si přejeme pořádat i v příštích letech tak, jak jste na něj byli zvyklí. S obětavostí a výbornou podporou starosty Pavla Šubra, jeho bratra Petra, a hlavně vás, dobrovolníků a cyklistických nadšenců z širokého okolí.

Kupkolo a Carla se na financování a organizaci podílejí více než dvanáct let a s touto aktivitou hodlají pokračovat i v budoucnu. Snad nebude nikdo proti, Petra Šubra nevyjímaje!

S pozdravem

Jan Lukeš, za cyklistický oddíl

Carla.kupkolo.cz Dvůr Králové nad Labem

Lukáš se protlačil na bednu

Třetí zářijovou sobotu patřil krkonošský Harrachov horským kolům. Konal se zde další závod Prima cupu a v hlavní kategorii byly v sázce dresy mistrů ČR v MTB maratónu. Na osmačtyřicetkilometrové trati startoval i bělohradský Lukáš Kraus, závodící za Carla Kupkolo Dvůr Králové. Na bajkery čekala technicky náročná trať a úroveň závodu nesnížil ani fakt, že letos na vítězného juniora nečekal mistrovský titul. Lukáš obsadil ve své kategorii 3. místo a vítězný Tomáš Doležal jen v cíli kroutil hlavou nad tím, že on na kole soustěžil od žáků, a nejednou ho prohání někdo, kdo závodí teprve druhým rokem. Lukáš v posledních závodech nebojuje jen s tratí a se soupeři, ale potýká se i s řadou defektů na svém bajku. Po projetí cílem neskrýval rozčarování: „Dnes jsme jeli na čele ve dvou, pak mně spadl řetěz a on už poodjel. A když jsem uklepal sedlový zámek, tak jsem asi posledních 8 km absolvoval bez sedla. Před cílem mě ještě předjel v kategorii druhý Kuba Tesař. No, a minulý týden na Sudetech jsem sice skončil 2. v kategorii, ale jen díky tomu, že jsem měl najetý dostatečný odstup. Dojížděl jsem totiž na starším kole se světlem, které jsem si na jedné kontrole půjčil od pořadatele. Moc to na něm nefčelo, protože kuřry na podrážkách treter klouzaly z pedálů jak na ledě. Doufám tedy, že už mám defekty vybrané na nějakou dobu dopředu.“

Jaroslav Voves, foto: autor

MĚSTSKÁ
KNIHOVNA
LÁZNĚ
BĚLOHRAD

Knižní okénko...

Vážení čtenáři, v této rubrice bychom vás rádi pravidelně upozorňovali na knihy, které máme v knihovně, stojí za povšimnutí a mohly by vás zaujmout...

„Nakrájíš papáju na kousky, přidáš okurky, rajčata, zelené fazole, zelí, vodní špenát, šalunek a trochu citronové šťávy. Když jsem salát udělala poprvé, Pol Pot ho nesnědl. Později jsem se dozvěděla, že ho má rád na thajský způsob se sušenými kraby nebo rybí pastou a oříšky.“

Yong Moeun – Pol Potova kuchařka...

Kde končí cesty – Jiří Sehnal (Design studio 90).

Autorova desátá kniha s doslovem Evy Žočkové. Autogramiáda proběhla kde jinde než v restauraci U Sehnalů. A bylo možné si prohlédnout i úchvatnou zahradní galerii plastik. A točila se i televizní reportáž... Gratulujeme!

Americká léta Jiřího Voskovce – Libuše Rudinská (vl. nákladem).

Broadway, Hollywood... Který český herec si zahrál s Richardem Burtonem, Liz Taylorovou, Henrym Fondou, Gregorym Peckem, Meryl Streepovou, Robertem Redfordem ad.? Komu se podařilo svou rolí dojmout k slzám Leonarda Bernsteina a komu z českých herců „uctivě klepli“ do divadelní šatny s žádostí o přijetí John Lennon s Yoko Ono? Legendární Jiří (George) v knize doplněné množstvím dokumentárních fotografií a plakátů a upřímným vyznáním přes velkou louži svému životnímu příteli: „... s Janem jsme byli jedna duše ve dvou tělech...“

Klíč k životu – Miroslav Vitouš (Galén).

Unikátní vzpomínky českého světově proslulého jazzového kontrabasisty (ročník 1947). Jaké to je, vydat se sám v 19 letech do světa a hrát s největšími „ikonami“ Milesem Davisem, Chick Coreou, Janem Garbarkem ad.? Kniha je doplněna recenzemi slavných Vitoušových desek a také výběrem nahrávek k poslechu na YouTube. Tak si i „nejazzmani“ mohou přijít na své, protože dobrá hudba je jen jedna bez ohledu na žánr. A mimochodem, dočtete se také, jak si Miroslav zahrál s cvrčkem (str. 126)...

DĚTSKÉ HRŠTĚ NA JIRÁSKOVĚ NÁBŘEŽÍ

Začátkem září jsme hřiště pro větší děti, v jižní části u trampolíny, doplnili oplocením pro větší bezpečnost. Bohužel se množí „jisté nešvary“, které aktivně řešíme ve spolupráci s bezpečnostní agenturou a Policií ČR. Zvyšujeme dohled a kontrolu u obou částí hřiště. (as, vov)

OBNOVA SOCH

Co se týká obnovy již „dožitých“ soch „v pekle“, již máme dřevo a řezbář pan Robert Musil „oživuje“ nové postavičky, z nichž některé potkáte do konce letošního roku. (as, las)

VYČIŠTĚNÍ KORYTA JAVORSKÉHO POTOKA V DOLNÍM JAVOŘÍ

Dne 8. 7. 2021 došlo, vlivem přírodních podmínek, k zaplavení části obce z Javorského potoka, musela zasahovat jednotka sboru dobrovolných hasičů Lázně Bělohrad. Po této události jsme vstoupili do jednání občanů Dolního Javoří a zástupců podniku Lesy České republiky, s. p., a oficiálně zaurgovali vyčištění koryta v návodní i povodní straně propustku, které proběhlo rychle a kvalitně. Děkujeme tímto občanům Dolního Javoří za podněty a zástupcům podniku Lesy České republiky, s. p., za realizaci opatření. Ještě plánujeme dořešit problematiku požární nádrže v centrální části obce. (as, las)

INVESTIČNÍ AKCE „OPRAVA STŘECHY – ŠKOLKA HORNÍ NOVÁ VES, Č. P. 112“

V prázdninových měsících zrealizovala firma Imlauf, s. r. o., opravu střechy školky v Horní Nové Vsi, č. p. 112. Proběhlo odstranění staré krytiny, bourací, tesařské i pokrývačské práce (novou vláknocementovou střešní krytinou Cembrit Horal). Náklady činí 1,75 mil. Kč. Moc děkujeme pracovníkům firmy za skvěle provedenou práci. (as, las)

TŘÍMĚSÍČNÍ OHLÉDNUTÍ ZA PROBÍHAJÍCÍ VÝSTAVBOU NOVÉHO MĚŮ I ÚPRAVAMI SEVERNÍ ČÁSTI NÁMĚSTÍ A CO NÁS ČEKÁ V NEJBLIŽÍCH TÝDNECH

Stavba budovy úřadu i práce na náměstí K. V. Raise jsou v plném tempu. Na náměstí byla v červnu provedena většina přeložek inženýrských sítí, položeny kabely silno- a slaboproudu. V červenci byla položena nová skladba podloží pod komunikace, parkovací plochy i část chodníků. Aktuálně dokončujeme připojení nových kabelů do sloupů veřejného osvětlení a započaly kamenické práce v usazení obrub s následnou zádlazbou štípanou žulou.

U stavby budovy nového úřadu došlo v uvedených měsících k viditelnému posunu, a to postupným zhotovením podkladové desky, železobetonových podhledových sloupů (doplněných podhledovými stěnami), obvodové vyzdívkou i výtahové šachty, stropů nad 1., 2. i 3. NP a architektonického prvku atika. Stavba byla připojena ke kanalizaci a rozvodům vody. Byly zahájeny činnosti na přístřešku za budovou, probíhají „hrubé“ profesní práce, např. silno- a slaboproud, vzduchotechnika, vnitřní areálové rozvody kanalizace (i dešťové), vody. Na nejbližší týdný je naplánováno usazování a montáž oken, montáž fasádního lešení a lepení kontaktního zateplovacího systému. UPOZORNĚNÍ: dne 6. 10. 2021 až do konce výstavby (předpoklad do konce června 2022) bude oboustranná uzávěra průjezdu mezi ulicemi Třetí strana a náměstím K. V. Raise!!! S výstavbou jsou a stále ještě budou spojena určitá plánovaná omezení. Děkujeme všem občanům za pochopení při dočasných omezeních. (as, vl)

NOVÉ FITPARKY NA ÚZEMÍ NAŠEHO MĚSTA

V nečekané covidové době plné různých omezení jsme se zamýšleli nad rozšířením možností venkovních aktivit na území našeho města. Uchytila se myšlenka nových fitparků s umístěním fitness strojů k procvičování, posilování i uvolňování svalstva. Prozatím umístíme 8 strojů – 5 na Jiráskovo nábřeží vedle dětského hřiště (2 stroje budou dodány v říjnu) a 3 vedle pumptracku v Horní Nové Vsi. Ještě doplníme sezení k samostatným šlapadlům. Do provozu jsme spustili v pátek 17. 9. 2021 v odpoledních hodinách. Náklady činí 200 tis. Kč. Děkujeme firmě COLMEX, s. r. o. (as, las)

CO NÁS ČEKÁ?

Na přelomu září a října by měly započít dlouho očekávané stavební úpravy stávající místní komunikace a rekonstrukce veřejného osvětlení v ulici Karla Moora. Jestli stihneme dokončit ještě v letošním roce, určí klimatické podmínky. A co se týká podané reklamace u firmy EVT Stavby, s. r. o. – kanalizace v Brtvi – již firma započala práce spojené s odstraněním nedostatků. Ještě jednou děkujeme občanům Brtve za podněty k prošetření.

V neposlední řadě chci ještě požádat všechny spoluobčany, kteří by rádi poukázali na případné nedostatky, závady, podali náměty i jiné, o využívání odkazu na web města www.lazne-belohrad.cz/hlaseni-zavad/, dále oficiální facebookové stránky města Lázně Bělohradu www.facebook.com/mestolaznebelohrad a samozřejmě jsme také k dispozici osobně i telefonicky. Jen tak můžeme zareagovat, odpovědět, pomoci, vyřešit.

Více informací případně na telefonním čísle 603 163 360 – Antonín Schánílec, místostarosta.

(as, las)

DEPRAG JE TRENDY!

Jako významný dodavatel technologií pro výrobu a montáž elektromobilů rozšiřuje DEPRAG postupně i svůj vozový park o plně elektrická vozidla včetně nezbytné infrastruktury. Při poslední návštěvě představenstva v DEPRAG CZ byl k přepravě z Německa využit plně elektrický VW ID3. Pro jeho dobíjení byla využita nově instalovaná dobíjecí stanice, kterou mohou využít i zákazníci DEPRAG CZ!

Do budoucna má DEPRAG CZ ambici stát se lídrem v elektromobilitě v České republice a přispět tak ke zlepšení životního prostředí snížením uhlíkové stopy. (spo)

Každý dobrý skutek musí být po zásluze odměněn

Zveřejnit, nebo ne? To byla otázka, u které jsem měl zodpovězeno ihned. Ano. Každý dobrý skutek musí být po zásluze odměněn. Dne 15. 9. 2021 našly dvě studentky Zemědělské akademie a Gymnázia Hořice (obor ošetřovatelka) Dana Chrástková a Karolína Švorcová na náměstí našeho lázeňského města peněženku s osobními doklady a několikatisícovou hotovostí. Vše proběhlo tak, jak to má být. Na městském úřadě obratem ohlásily nález a naše spoluobčanka byla velmi potěšena. Dobré skutky se opravdu dějí a jsem za to moc rád. Děvčatům jsem byl poděkovat a dovolil si předat několik věcných darů. Bylo mi ctí. Jen tak dál.

Antonín Schánílec, místostarosta, foto: autor

JAKO DOPLŇKOVÝ SPORT SE ZAČAL VOLEJBAL HRÁT V BĚLOHRADĚ OD POČÁTKU TŘICÁTÝCH LET. VĚTŠINOU NA UKONČENÍ CVIČEBNÍCH HODIN MUŽŮ V SOKOLOVNĚ. V ROCE 1932 ZAKLÁDAJÍ JAN A ADOLF VOJTÍŠKOVI VOLEJBALOVÝ ODDÍL.

DNES ZAŽIVÁ MÍSTNÍ VOLEJBAL DOCELA SLUŠNÝ ROZMACH ZVLÁŠTĚ V MLÁDEŽNICKÝCH TÝMECH. TATO REPORTÁŽ JE O DVOJICI MUŽŮ, KTERÍ NYNÍ STOJÍ V ČELE TÝMU ZAPÁLENÝCH LIDÍ, KTERÍ SE V NAŠEM MĚSTĚ O TENTO ATRAKTIVNÍ SPORT STARAJÍ.

ČESKÁ HÁZENÁ A PAK VOLEJBAL

Začínal jsem s házenou u Franty Pecha, na halvu, v obraně nejprve se stejně starýma klukama v žákovských kategoriích, později jsem hrál stále na obraně, ale už za muže s Jardou Freundem, Mírou Krchem, Jirkou Pechem, Vládou Říhou. Tady jsem dostával házenkářskou školu. Ale vraťme se k volejbalu. Na kurty do Bažantnice mě přitáhl starší brácha Petr, který ho hrál v Hořicích na gymplu. Byl jsem v osmé nebo deváté třídě a balón pro mě nebyl problém. Dost dlouho jsem tak oba sporty pytlíkoval dohromady. Byl jsem mladý, tak to šlo.

PŘEDSEDA

Kolem roku 1991 šel předseda Míra Špicar do komunální politiky a já vzal šéfování volejbalu po něm, vydržel jsem s malou přestávkou 25 let. Míra mi hodně pomáhal a byl mi velkou oporou.

Léta to byla pěkná, rád na ty všechny společné akce vzpomínám. Nějak to ale všechno rychle přeběhlo a já už jsem si připadal po těch letech lehce vyhořelý, bez zápalu. Takže to chtělo novou krev. Ondra nastoupil na mé místo.

BĚLOHRADSKÉ VOLEJBAL VZORY

Standa Kunc, to byl úžasný nahrávač, vždyť v Bílé Třešněné válel s reprezentanty Šormem a Paulusem. Přemek Vajdl zase univerzální sportovní talent, neúnavný organizátor, Vašek Šiling nezastavitelný buldozer... Martina Šutku, kterého hodně místních uznává a který hrál ligu za MFF Praha, už tolik nepamatuji.

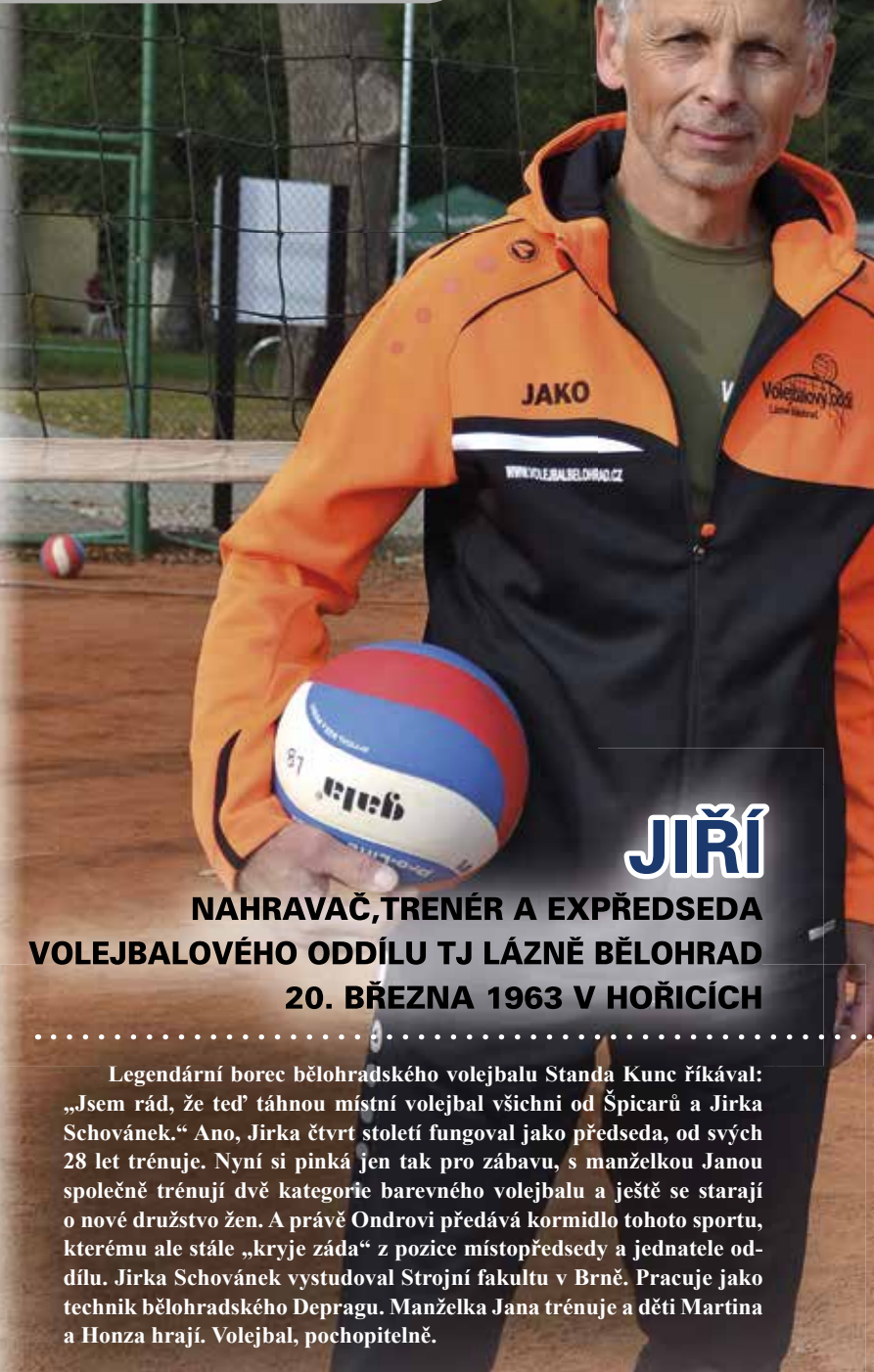
90 LET

V příštím roce oslavíme bělohradskou volejbalovou devadesátku. Chystáme velké setkání aktivních i neaktivních hráčů. Zatím nemáme pevně stanovený termín. Už teď se těším.

BUDOUCNOST VOLEJBALU

Tu vidím celkem nadějně, myslím, že je dobře nastartovaná. Mládež tu je, chybí nám však trenéři. To jsme na tom stejně tak jako v ostatních sportech. Ke všemu jsme malé město. Během základní školní docházky se nám dost dobře daří děti udržet v barevném, pak i v žákovském volejbalu. Ale pak nám většina mládeže uteče na střední školy a problém s přechodem do dospělých kategorií je na světě.

JIŘÍ SCHOVÁNEK

JIŘÍ

**NAHRAVAČ, TRENÉR A EXPŘEDSEDA
VOLEJBALOVÉHO ODDÍLU TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD
20. BŘEZNA 1963 V HOŘICÍCH**

Legendární borec bělohradského volejbalu Standa Kunc říkával: „Jsem rád, že teď táhnou místní volejbal všichni od Špicarů a Jirka Schovánek.“ Ano, Jirka čtvrt století fungoval jako předseda, od svých 28 let trénuje. Nyní si pinká jen tak pro zábavu, s manželkou Janou společně trénují dvě kategorie barevného volejbalu a ještě se starají o nové družstvo žen. A právě Ondrovi předává kormidlo tohoto sportu, kterému ale stále „kryje záda“ z pozice místopředsedy a jednatele oddílu. Jirka Schovánek vystudoval Strojní fakultu v Brně. Pracuje jako technik bělohradského Depragu. Manželka Jana trénuje a děti Martina a Honza hrají. Volejbal, pochopitelně.

ONDŘEJ FLÉGL

ONDŘEJ

**BLOKAŘ, TRENÉR A PŘEDSEDA
VOLEJBALOVÉHO ODDÍLU TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD
28. LEDNA 1976 V HOŘICÍCH**

Druhým rokem dělá předsedu volejbalového oddílu. Ondra patří mezi novou, mladou generaci. Narodil se pět roků poté, kdy se v roce 1971 otevřely dva nové kurty u Bažantnice.

Brtevský patriot, který vystudoval český jazyk a výtvarnou výchovu na hradecké Pedagogické fakultě. Učí na místní ZŠ K.V.Raise. S přítelkyní Martinou vychovávají dceru Eli.

Tenis, florbal a squash patří mezi Ondrovy doplňkové sporty.

VOLEJBALOVÉ ZAČÁTKY

Bylo mi asi deset. Nevím přesně, kdo nás tehdy trénoval. Později jsem hrál s Mesnerem, Bordem, Burkertem, Špicarovými Mirkem, Jirkou, Vládou, Horáčkem, Bezstarostí, Podlipným, s Jirkou Schovánkem. Později s kluky z Paky... Rodiny Špicarových byly vůbec dlouhou dobu s bělohradským volejbalem spojeny...

Většinou jsem hrál na bloku, v současné době i na smeči.

NEVOLEJBALOVÁ MOJE BRTEV

Asi ano, hrálo se na vesnicích, ale v Brtvi ne, pokud vím, aspoň si to já nepamatuju. Ani by vlastně nebylo kde. Ostatně do Bělohradu je blízko.

ME A ČESKÁ REPRE

Třeba utkání s Francií bylo super. Byla nádhera se dívat na náš tým, hodně jsem si to u televize užil. Podle Haníka naši nakoukli do nejvyšších pater. Také napsal, že tam dost fouká...

MUŽI POD VYSOKOU SÍTÍ

Před čtyřmi lety jsme hráli v mužích okres, předtím mixy (2 ženy, 4 muži), ale vždy jsme se potýkali s dostatečným počtem hráčů... S Martinem Ponerem jsme taky jezdili do Bílé Třešně na Krajský přebor 2. Taky jezdíme do Lomnice na Amatérská volejbalová liga.

BEACH VOLEJBAL

Hodláme uspořádat v příštím roce turnaj. Beach se hraje hlavně v létě a to se kryje s dovolenými, takže je trochu složité najít termín. Jinak máme krásné kurty, možná nejlepší v okrese. Využíváme je tréninkově, chodí i další lidi. Je to relax a příjemná změna.

NOVÉ ZÁZEMÍ

Doufejme, že za dva tři roky budeme mít novou, moderní klubovnu (šatny, sklad, malou společenskou místnost), kde se budeme moct případně připravovat s dětmi i teoreticky.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

VOLEJBAL V BĚLOHRADĚ STOJÍ PŘEDVŠÍM NA MLÁDEŽI A VELMI DŮLEŽITÁ JE SPOLUPRÁCE NEJENOM HRÁČŮ NA HRÍŠTI, ALE I VŠECH TRENÉRŮ KOLEM. VŮBEC NEPŘEHÁNÍM, KDYŽ NAPÍŠÍ, ŽE MLÁDEŽE OD NEJMENŠÍCH HRÁČŮ PO KADETKY JE JISTĚ PŘES ŠEDESÁT.

**SNAD JEŠTĚ PRO ÚPLNOST UVEDU CELÉ TRENÉRSKÉ TÝMY:
IRENA SEDLÁČKOVÁ, JANA KLUZOVÁ, RENATA BALIHAROVÁ**

- BAREVNÝ ŽLUTÝ VOLEJBAL

ONDRA FLÉGL, KATEŘINA HOLUBOVÁ

- BAREVNÝ MODRÝ VOLEJBAL + MLADŠÍ A STARŠÍ ŽÁCI

JIŘÍ SCHOVÁNEK, JANA SCHOVÁNKOVÁ

- BAREVNÝ ORANŽOVÝ + ČERVENÝ VOLEJBAL A KADETKY

AKCE 2021:

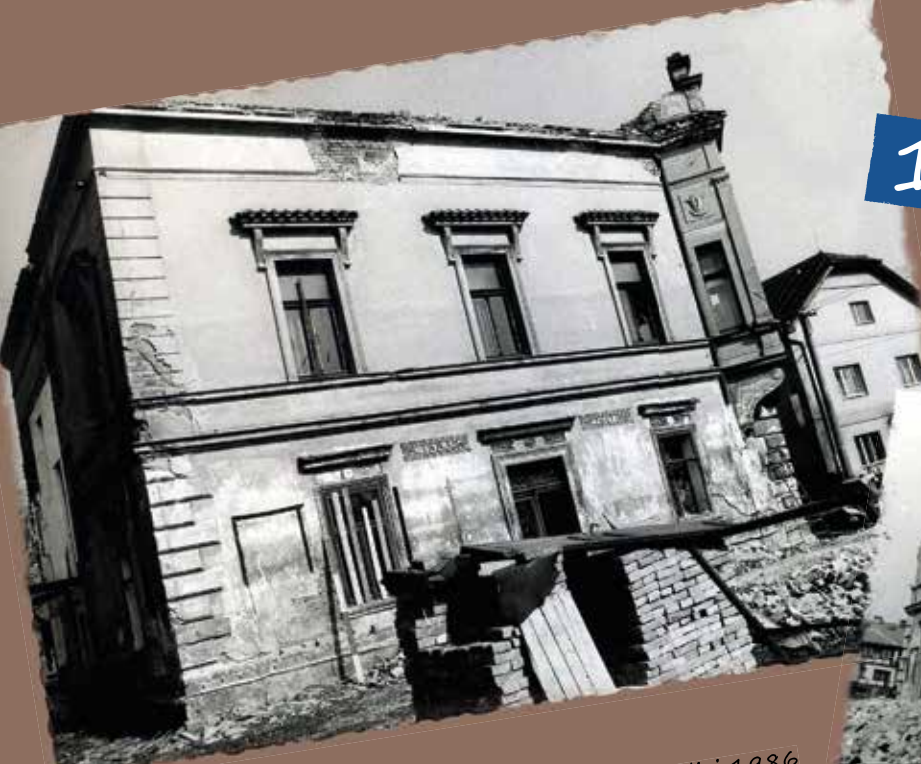
2. ROČNÍK FAMILY CUPU

**20. ROČNÍK TURNAJE SMÍŠENÝCH DVOJIC
KAŽDOROČNÍ VOLEJBALOVÉ SOUSTŘEDĚNÍ
ZIMNÍ VÍKENDOVÉ SOUSTŘEDĚNÍ V ZŠ**

1

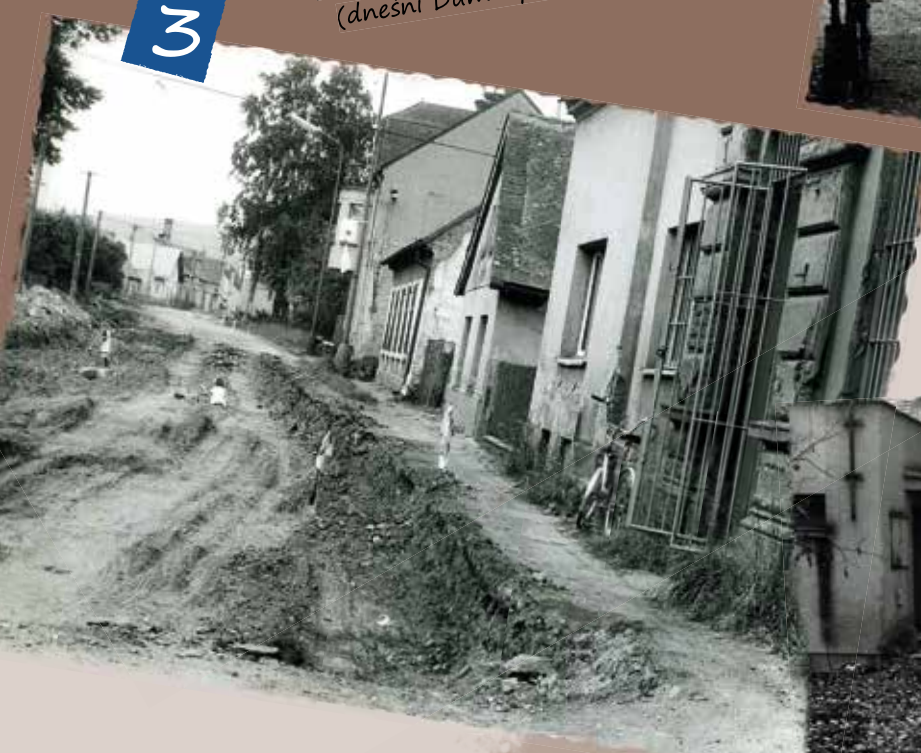
Historické fotky z Lázní Bělohradu

2

Přestavba domu v Harantově ulici 1986
(dnešní Dům s pečovatelskou službou)

3

5

Harantova ulice - celková rekonstrukce 1985

4

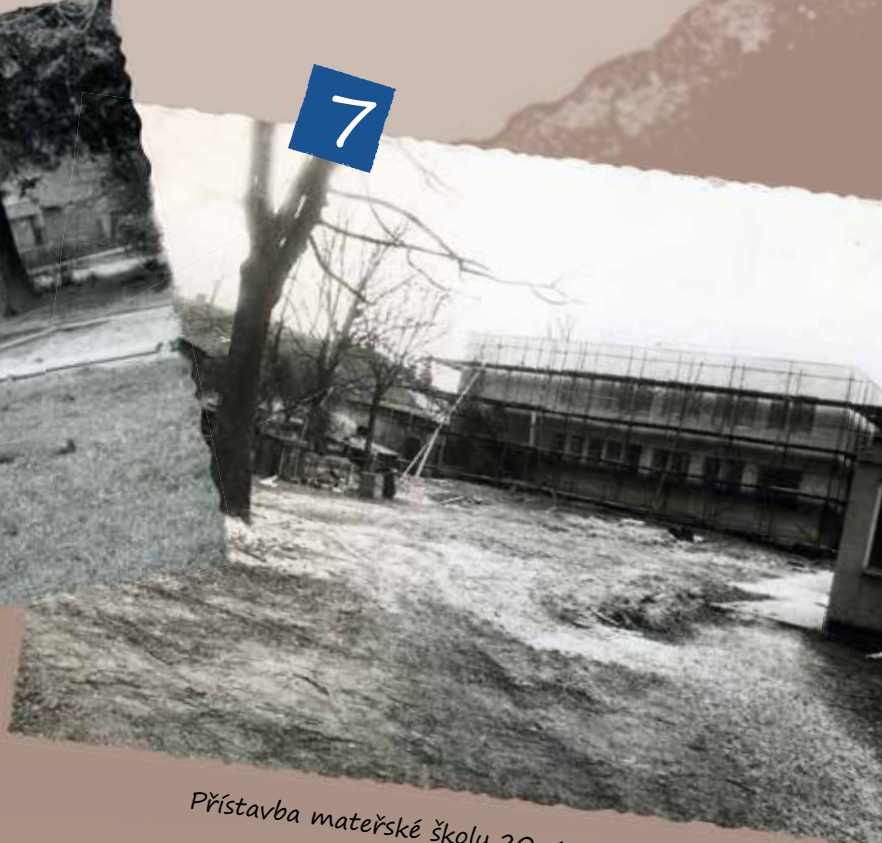
Veřejné WC 1985

6

Jiráskovo nábreží 1985

7

Přístavba mateřské školy 20. 4. 1985

8

Stavba lázeňského léčebného pavilonu 1983

9

Stavba pódia v Bažantnici 1985

10

Stavba lávky pro pěší 1985

ISSN 2533-8005

9 772533 800006

10